

Газета заснована 1 вересня 1989 року

наш індекс 61671

Митрополит ІЛАРІОН

Молитва до Бога від усієї землі нашої

Михайлівський Золотоверхий Собор у Києві

В ЦЬОМУ ЧИСЛІ:

Рання історія Почаївського монастиря	2
З духовної скарбниці Старої України	4
Поезії Богдана Чепурка	8
Про загрозу популізму	10
Історичні серпневі дні 1991-го	11
Нова книга про Майдан Гідности	12-13

О Владико, Царю і Боже, великий і славний Чоловіколюбче, то за труди славою і честю нагороджуєш, що чиниш учасниками Свогого Царства, пом'яни, будучи добрим, і нас, Твоїх нищих, Твоє ж бо ім'я – Чоловіколюбче. Хоч у нас і немає добрих діл, але Ти, по великій Твоїй милості, спаси нас! Ми ж бо Твій народ і вівці Твоєї пастви і стадо, що його Ти щойно почав пасти, вирвавши з погібелі ідолослужіння.

Пастирю Добрий, що віддав душу за овець своїх, не полиши нас, щоб ми знову зблудили, не оставляй нас, щоб ми знову не згрішили супроти Тебе, як новокуплені раби, що в усьому не можуть догодити своєму панові.

Не гидуй, що стадо мале, лише скажи до нас: «Не бійся, мале стадо, бо Отець ваш Небесний ласкаво

зволив дати вам царство. Багатий Він на ласку й добрий щедротами».

Ти, що обіцявся приймати тих, що каються, і що очікуєш навернення грішників, не пом'яни гріхів наших многих; прийми нас, що звертаємося до Тебе, зітри те, що записано про наші прогрішення, упокори гнів, що ним ми Тебе розгнівили, Чоловіколюбче. Бо Ти Господь, Владика і Творець, і Тобі належить власть над тим, чи нам жити, чи вмирати.

Уменши гнів, о Милостивий, що нам належить за наші діла; відверни спокусу, бо ми лише земля і порох. І не суди рабів Своїх. Ми народ Твій, Тебе шукаємо, до Тебе припадаємо, до Тебе примилуємось.

Ми згрішили й зла накоїли, ми не оберегались, ані не чинили так, як нам було заповіджено.

Будучи самі земними, ми склонювались до земних речей і лукавили перед лицем Твоїм. Ми віддалились тілесним пристрастям, ми стали рабами гріха й життєвих турбот; ми стали рабами, що втікають від свого пана; ми позбавили себе добрих діл, стали окаянними через погане життя.

Ми каємось, прохаємо, молимо. Каємось задля наших злих діл, прохаємо, щоб Ти наслав страх Свій у наші серця, прохаємо, щоб на Страшному Суді помилували нас. Спаси нас, помилуй нас, навідай нас, змилосердися над нами! Помилуй нас, бо ми Твої, твір Твій, діло рук Твоїх.

Бо якщо зважатимеш на беззаконня, Господи, то хто останеться? Якщо нагороджуватимеш кожного за діла його, то хто спасеться? Адже ж від Тебе є прощення; адже ж від Тебе милість й ізбава велика, і душі наші в Твоїх руках, і дихання наше по Твоїй волі.

І коли доброзичливо глядиш на нас, благоденствуємо, а коли сердито поглянеш, зчезнемо як ранішня роса, бо не встояти порохові проти бурі, а нам проти гніву Твого.

Але як сотворіння, прохаємо Того, що нас сотворив: «Помилуй мене, Боже, по великій милості Твоїй!» (Пс. 50, 3) Усе, що добре, від Тебе на нас; усе, що несправедне – від нас Тобі, бо ми всі відвернулися, всі разом стали негідними.

Закінчення на стор.2

З ДУХОВНОЇ СПАДИНИ Старої України (XI – XVIII ст.)

Матеріали для рубрики надала
Людмила ІВАННІКОВА

Мелетій СМОТРИЦЬКИЙ
(бл.1577–1633)

ЗАКОПУВАННЯ ТАЛАНТУ – НЕДБАННЯ ПРО СПАСІННЯ ІНШИХ

Які власні старання кожен із нас віддає Богові, Бог у те вкладає таланти ласки Своєї. Коли мале старання подамо Йому, малий талант приймемо. А приймаючи таланти, кожен із нас повинен бути купцем, аби віддати його з лишком, а не поховати в землі мовчання, бо, подібно до хижого раба, будемо вкинені до кромішньої темряви.

А закопання таланту – не сама тільки бездіяльність щодо свого спасіння, але є недбанням щодо спасіння інших, і навіть більше того: коли хочемо щось чинити силою умислу свого, а не за волю Божю, тоді ховаємо і закопуємо світлість душі своєї та розум у темноту власної думки про себе, у пихатість та погорду.

*«Клірик Острозький»
Із Передмови Листа до єпископа, 16ст.*

РОЗУМ – СВІТЛО ДУШІ

«Око – то світільник для тіла. Тож як око твоє буде здорове, то й усе тіло твоє буде світле» (Мф., 6, 22). І як око в тілі, так розум у душі є світлістю. Коли світлий і чистий розум – він освітлює душу. А коли розум потьмариться, потьмарює й душу, і вона зі стежки заповідей Божих блудить. Такий, коли навіть щось і чинить, не за волею Божою чинить. Так апостол, дорікаючи, мовить до таких: «Свідчу їм, що вони мають ревність про Бога, але не за розумом. Вони-бо, не розуміючи праведности Божої і, силкуючись утвердити власну праведність, не покорилися праведности Божій». І знову-таки «Отож не бувайте в собі мудрим», але «перетворіться оновленням розуму вашого». І далі сказав: «Не вірою відновлюйтеся, а вчинками добрими», «і не мудруйте понад те, що годиться мудрувати», бо «хто збагнув розум Господній або хто Йому порадиником був?» А мудрування високе означає перескакувати межі батьківські і легковажити зникати розкидати свої сітки диявол, аби легше міг укидати потрошку в кожну добру справу свою трутизну. Звичай бо того ворога – серце і думки людські з пильністю видивлялися, до чого схилиються; тим він і намагається ошукати та звести, а по тому й погубити.

*«Клірик Острозький»
Із Передмови Листа до єпископа, 16ст.*

ДИЯВОЛ ЗАВЖДИ ДОБРО ПОВЕРТАЄ НА ЗЛО

Малий хмари оболочок, коли під найсвітліше сонце підступить, мало не весь світ потемніє. І «малий квас усяку шкіру квасить», – свідчить голос Божий. І найменше зло, прилучившись до доброго, все добро псує. Мала іскра вогню, до найліпшої будівлі впавши, все попалить.

І як приплітається зілля, назване «смилакс» (плющ?) до кипарису, так прив'язується зілля до доброти. Бо де насіння поборжності сіється, там посеред пшениці ворог розсіває свій кукуль.

Насіння добра, насіння людини – подружжя для потомства, а кукуль свій ворог розсівав – розпусту. Насіння доброти посіяно людині – прагнути слави, але тієї, вишньої, а ворог свого куколю насіяв – марнославство, порожню хвалу.

Натурі людській дано або насіяно; – бажати, а куколю поживи свого ворог насіяв – обжерство. Природі людській насіяно й гнів, але на супротивника душі (диявола. – П.І.), а ворог куколю свого вкинув – на ближнього гніватися.

На таких стежках поборжності зникати розкидати свої сітки диявол, аби легше міг укидати потрошку в кожну добру справу свою трутизну. Звичай бо того ворога – серце і думки людські з пильністю видивлялися, до чого схилиються; тим він і намагається ошукати та звести, а по тому й погубити.

Як певний неприятель обкладене зусібіч війною місто оглядає: звідкіля легший приступ побачить, звідтіля і штурмує. [...] Так і супротивник душі відає, де і як сіяти своє насіння злоти; знає – де на гордість, де на ласість, де на нелюбов, а де і на любов лиху та шкідливу; знає, кого смутком у розпач, кого зайвою радістю у недбальство, кого страхом у занепад, кого, нарешті, одним позиром має ввести у гріх. Коли бачить, до чого хто має найбільше старання й милість сердечну, звідтіля він причину або нагоду приймає до приступу. Зважає звички кожного, пробує вчинки, стереже бажання, ревність – і там віднаходить спосіб зведення до занепаду.

*«Клірик Острозький»
Із Листа до отця єпископа (Іпатія Потія), 16ст.
Переклади Валерія ШЕВЧУКА*

Твір сучасного художника з української діаспори США

Іван ВИШЕНСЬКИЙ

ПРО СПАСІННЯ ТИХ, ЩО ПРИ ВЛАДІ

Із твору «Книжка» кінця XVI – початку XVII ст.

Чи ж бо не відаєш, що думки про вічне життя не може підняти й умістити розум, що плаває у статутах, конституціях, правах, практиках, сварах, хитрощах? Чи ж бо не відаєш, що тієї думки про вічне життя ніколи не сподобиться бачити розум, котрий блудить у сміхах, лайці, марнослов'ї, багатослів'ї, витівках, блазнюванні, глумуванні?

Чи ж бо не відаєш, що того помислу про вічне життя немає у тих, хто з псами братство прийняв [...], хто дбає про них, щоб їхні боки були повні, а хребти рівні та гладкі? [...] Чи не відаєш, що не може мислити про Царство Боже той, чия думка блудить у замках, містах, селах, полях, ґрунтах, межах, просторах? [Таким бо] сподіватися на Боже Царство, не тільки годі мислити, але й мріяти!

Тут, знаю, злякаєшся і скажеш, як учні Христу: «Коли воно так, як кажеш, Господи, то хто може бути спасений?» І ще спитали: «Чи всі влади й царі, ті, що були, і ті, що хочуть бути, загинули й загинуть?» (див.: Мф. 19, 16–26). На це тобі коротко відповім і той вузлик швидко розв'яжу. Істинно тобі кажу, що мало їх і спаслося, і спасеться, і їх усіх ми можемо перелічити, хто задля спасіння в тому житті виснажив богобійно свій вік і плоди християнства в собі показав, а інші всі по-поганському, по-тиранському, по-мучительському безчесно жили, загинули й залишили на вічну ганьбу та зневагу пам'ять лихих своїх справ, а благочестиві царі і в Небесах, і на землі дотепер прославляються богохвальними вустами.

Що це таке плід влади, і чим вона могла б спастися? Знай про це!

По-перше, смирення, – розуміючи так про себе, що годі гордитися, адже має бути питаний і катований, коли б не владнав добре й достойно все йому довірене згідно з Божою волею, як добрий і вірний управитель свого pana.

По-друге, приниження й упослідження, – розуміючи про себе так: хоч і високо сидить і вище за всіх дивиться, але з низькими він однаково земля й порох, і так само, – або й гірше, у гробі від черви той труп постраждає.

По-третє, нехвальство, – міркуючи так про себе, що немає чим хвалитися, коли довічно не пробуває, і швидко міняється, а зрештою, зникає й гине.

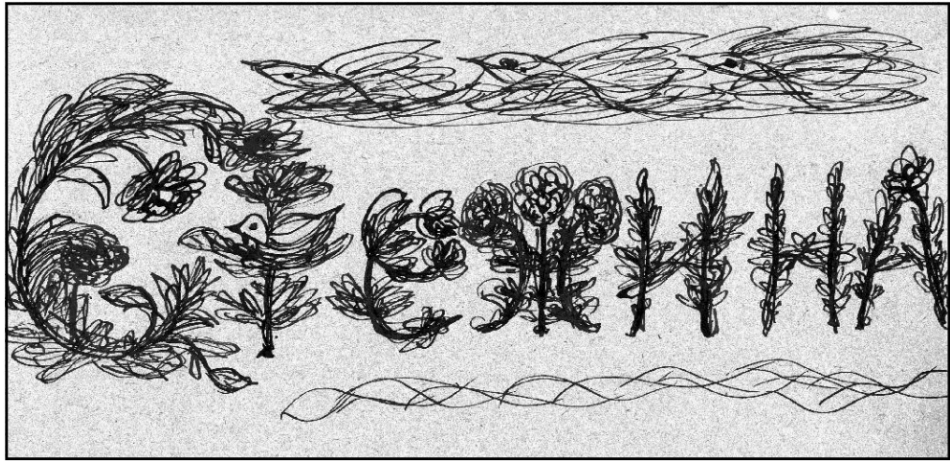
По-четверте, милість, щедрість, обичайність і добродійність, – подібно до сонячного круга, всім своє нутро до любови відкривати, і досвідчувати своїм оком загальні нестачі й потреби, освітлювати, дозирати і ті потреба задовольняти.

По-п'яте, благоговіння, – тобто чесність, боязнь і сором мати завжди в собі перед Богом і святими. [...]

Отаким обичаєм може спастися такий володар, король чи князь, приклавши до доброго життя суд і правду, і то не з огляду на свою мирську добродійність, а на тих сіром сподіваючись, і маючи певну надію, що саме вони схилять милість Божу молитвами своїми до прощення гріхів такому господарю чи князю, коли, як людина, согрішить.

Переклад Валерія ШЕВЧУКА

Надія ДАНИЛЕВСЬКА

Аделя ГРИГОРУК

У сонця на долоньці

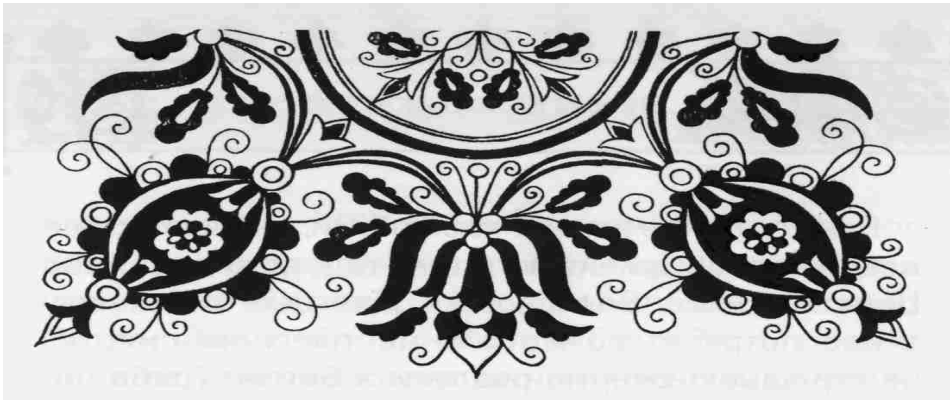
Врожайми колосяться ниви,
І хмарки над пугами пливуть,
Гори, ріки і далі манлять –
Усе це Україною зветь.

Ми у неї – як в матері діти:
І хоч маєм мільйони імен,
Та її теплою зігріті,
Приголублені шовком знамен.

Ми у школі гортаємо книжку
І читаємо перші слова,
А ласкава Вітчизни усмішка,
Наче сонечко, нас зігріє.

Ніжно мрією зігріта
І серпанком оповита,
Веселкова, барвінкова
Українська наша мова.

Нам наснага в кожній справі,
Утамує серця спрагу,
Силу дасть в борні за волю,
Заповість на добру долю.
Музикою слів проллється,
Стиха піснею озветься,
Арфами наповнить простір,
У мороз запахне бростю.
Тож спасибі тобі, рідна,
Що до чину кличеш відно
Чесць народу зберігати,
Мудра наша, вічна мати!

Про преподобного отця Герасима, який жив на Йордані

Великий постник преподобний Герасим був родом із Лікії, що на південному заході півострова Мала Азія. Ще з молодих років він виховав себе у страсі Божому і, прийнявши монаший сан, пішов жити в пустелю.

Цьому великому угодникові Божому навіть дикий звір служив як розумна людина. Ішов він якось Йорданською пустелею і там зустрів лева, який показував йому свою лапу. Вона розпухла і була сповнена гною від колючки, що встромила у неї. Лев покірливо дивився на старця і своїм смиренным виглядом ніби просив про зіцелення.

Старець, побачивши лева в такій біді, витягнув тернину, почистив рану та перев'язав її хусткою.

Зцілений лев з тих пір не покидав старця, а ходив за ним, як учень. Герасим годував його хлібом та іншою їжею. В монастирі був осел, на якому браття привозили воду зі святого Йордану. Старець доручив левові наглядати за вісликом, охороняти його, коли той пасеться. Якось трапилось левові задрімати на сонці. Тим часом з верблюдами йшов один чоловік, який, побачивши віслика, забрав його із собою. Прокинувшись, лев став шукати віслика і, не знайшовши, дуже засмучений повернувся в монастир до отця Герасима. Старець подумав, що лев з'їв осла, і сказав: «Ти його з'їв! Але, благословен Господь, ти не підеш звідси, а будеш робити те, що

робив осел». Старець наказав запрягти лева, посилати на нього бочку, і посилати на Йордан за водою.

Один воїн прийшов помолитись до монастиря. Побачивши лева, він пожалів його, та дав монахам гроші, щоб купити нового віслика, а лева звільнити від роботи.

Через деякий час купець, що забрав віслика, знову опинився в тих краях. Біля Йордану із караваном випадково зустрівся лев. Упізнавши віслика, він рикнув і кинувся до нього. Всі перелякались і розбіглися, а лев, схопивши віслика за узду, привів його до монастиря разом із трьома верблюдами, навантаженими пшеницею, та показав старцеві. Преподобний Герасим посміхнувшись, сказав: «Дарма ми сварили лева, думаючи що він з'їв нашого віслика».

Тоді левові дали ім'я Йордан.

Коли преподобний Герасим відійшов до Господа і був похований, лева не було в монастирі. Прийшовши через деякий час, він став шукати старця. Учні сказали: «Йордане! Старець наш відійшов до Господа», і пішли до могили преподобного. Тоді лев заплакав, і, рикнувши, помер на могилі старця. Так лев прославив старця, показавши нам, якими покірними були звірі Адамові до його гріхопадіння та вигнання з Раю. Преподобний отче Герасиме, моли Бога за нас!

На Покрову
листя опадає,
перший сніг
рідесенький
летить.
Українське
військо присягає
свою рідну землю боронить.

Зірка у небі ой. пресвятая,
Божая Мати народжена!
Славу Заступниці щиро
складаймо.
Бога повсякчас ми
восхваляймо.
Скорая, скорая нам
Помічнице,
наша Заступнице, світла
зірнице.

З нової книжечки «Календарна поезія»
Книжечка маленька, немов метелик. Її можна носити з собою в кишені. Заглянеш – а там слова, від яких віє чимось втішним, світлим. І немов сама собою в душі починає творитися радість слова, молитви.

Діанка пише букви

Маленька Діанка
З дітьми у садочку
Букви писала –
Рядок за рядочком.
Рівенько виводила,
Дуже старалась.
Так гарно все вийшло –
Аж запишалась.

Увечері вдома
Всім гордо сказала:
– Я день у садочку
Не прогайнувала!
І радо матусі
Вона похвалилась:
– Я букви писати
Сьогодні навчилась!

Нова свідомість УКРАЇНСЬКИЙ ЮВІЛЕЙНИЙ МІСЯЧНИК

Липень 2016 Видавництво «Навіки»

с. Рубанівське, храм Святої Покрови,
настоятель отець Василь Пишний

Оксана ЗАБУЖКО

Найкраще, що принесла пошта по відкриттю пам'ятника Мазепі

Від себе додам, що в світовій топоніміці його насправді куди більше (навіть острів десь є в Тихому океані!), – і не дивно: Іван Степанович був і залишається найславнішим українцем в усій модерній історії.

І справа тут навіть не в преоб'ємній світовій «Мазепіані» (Байрон – Гюго – Ліст – і – т.д.), що два століття «розробляла образ» (XVIII ст. відзначилось багатьма доленосними діячами), то дійсно була «епоха героїв», проте, здається, нікому з них не вдалося прожити так, щоб головний політ, противник продовжував ненавидіти його і через 300 років по смерті!.

Справа в тому ВПЛИВОВІ на хід модерної історії – на долі багатьох країн і народів, – що його справив Мазепа – а нам іще тільки належить оцінити, вибираючись, з потом і кров'ю, з «російського мішка».

(Якраз у ті дні, коли в Полтаві відкривали багатостраждального пам'ятника, у Кембриджі один із лідерів польської «Солідарности» Збігнев Бжух захоплено розповідав мені про значення Конституції Орлика-Мазепи для долі західної демократії – про те, як на ній взорувались Конституції І Франції, й США (Мазепин двір, «мазепинці» – перша українська політична еміграція на Захід, – були тісно зв'язані з тодішніми європейськими елітами «реформаторського» напрямку, історія захоплива і в сьогодиншній Україні майже не знана).

І дуже захотілось прочитати нарешті на цю тему щось притомне і від наших істориків-правників-політологів – бо вже таки й пора...)

Бо, ще раз повторю: європейська Україна – це Мазепин проєкт. Чим швидше ми це зрозуміємо, тим менше часу втратимо на продирання кризь туман. І не зіб'ємось на манівці.

Абсолютно випадково дізналася, що ця фантастична бухта в Східному Капі, Південна Африка, називається Магерра Бау, і названа так не чомусь, а саме на честь пана гетьмана (правда, місцеві більше знають його, як байронівського героя).

На такий випадок я трохи погуглила, і виявила, що на честь нього ж названі одне з найбільших родовищ газу в Альберті (Канада) і симпатичне місто в Міннесоті, місто Мазепа (штат Пенсильванія), Мазепа (штат Південна Дакота) і Мазепа (провінція Альберта, Канада). На цьому фоні, з однією-однісінькою бронзовою фігуркою сумнівної якості ми виглядаємо жлобами, панове.

Юрій ФОМЕНКО

як листя пісню тиху співає.

– Дубе, брате, навчи так співати і грати, як ти вмієш!

– У кожного – своя Душа, і вона співає свою пісню. Тримай бандуру. Заграєш на ній – Душа й заспіває.

Подякував Мамай і подався на Пороги. Щось штовхало його туди, щось гукало.

Сидів Мамай біля багаття, над Дніпром. Сидів та грав на бандурі, пісню співав. Пісню душі своєї. І вміщались в ній Сонце і Степ, Дніпро і небо... І заслухався тією піснею старий Чумацький Шлях. Його сльоза покотилась зоричею на місячну стежку-доріжку в Дніпрі. Вдарилась об воду й стала дівчиною – зорею... Знайшов Мамай Долю свою.

Отак і Рід наш Мамаїв-українців пішов. Стали плодитися, жити й господарювати в Степу. Жили вільно, кожен при своїй справі, допомагаючи одне одному. Всього було за довгий час. Багато хто зі злих людей зазіхав на Степ. І силою приходив, і хитрістю... Намагався вижити Мамаїв, а по тому – нав'язати Степу свої закони. Але все то – до певного часу. Пороги не раз вже піднімалися – скидали з себе усе те зло... І горів під ногами Степ у тих злих людей, і билися Мамаї за свою Землю.

Адже Бог наш – не без милости, а козак – не без вдачі!

Гетьман Іван Мазепа. Сучасне бачення

Було це давно. Тоді Бог наш ще маленьким був. Якось сидів Він на великій пухкій хмарі, відіривав від неї шматочки й грався. Ліпив тварин, гори, дерева... виліпив якось такого собі хмаринку – чоловіка: два вуса та чуб, кремезного, але швидкого. Задумався Бог над тим, що робити з тим шматочком... а потім – узяв та й поставив на Веселку, що блукала Дніпром, Порогами, ловлячи сонячні промені. Подивився... Подумав... Гукнув Степу: «Дай Душу йому!». Степ дихнув на хмаринку. Вона закрутилась, зіскочила на берег Дніпра вже людиною – два вуса та чуб, посмішка та думка. Степ обняв те Боже створіння, розчесав йому чуб і крикнув на небо Богу: «Дякую Тобі за помічника для мене!... Мамаєм його зватиму».

Вчив Степ Мамаю Життю. Вчив – як знав. Вчив – як умів. Вчив – як відчував. Вчив Душу степову правилам життя, наказуючи Мамаю: «Ти – мій брат менший. Ти повинен уміти все, що вмію і я. Ти повинен бути кращим. Ти повинен бути сильним, як Дніпро. Швидким, як Вітер. Душа твоя має бути широкою, як я. Розум – холодним. Гордість, гнати гординю. А пісня твоя – повинна серце вражати, мов стріла. Зможеш стати таким – знайдеш Долю».

Мамай

– Де ж мені шукати шляху до Долі? – запитав Мамай

– Коли пропливеш Порогами – то на острові Великим знайдеш і силу, і сміливість. За островом, в Лузі Великій, – знайдеш коня вірного і станеш, як Вітер, швидкий. Гай зелений пісень тебе навчить. Шлях Душу творить. Впораєшся – Долю знайдеш.

– Я пройду цей Шлях.

– Сонце нехай осяє твій шлях, менший брате. Чекай тиму на тебе і пильнуватиму тебе.

Підійшов Мамай до Дніпра. А Дніпро реве, воду жбурляє на каміння.

Змайстрував пліт, сів біля берега та й думку гадає: як же пройти мені ті каміння й до острова дістатись. Аж чує – гукає його Веселка крайня: «Пливи під нами, бо краями своїми в каміння впираємось. Тримайся найшвидшого потоку води». Відштовхнувшись від берега пліт Мамаєм, течія й підхопила його... Каміння, вир води, небо... і тільки веселки над головою. Двічі пліт розбивало, тричі ледь не потонуло.

У вухах – гуркіт води. Лишень почув, як перед Звонецьким порогом два камені – Богатирі перегукнулись: «Який сміливець! А який сильний!» Дев'ять порогів позаду. І відкрився за останнім острів кам'яний. Сидів на плоту Мамай, дивився на його скелі... натомисть – зі скелі Чорної – дивився на Мамаю орел. І відчував Мамай силу, що приходить до нього.

Несла вода пліт Мамаю за острів, у плавні, у Божої краси Луг Великий. Блукав у нім Мамай день, блукав другий, аж доки не побачив берег високий. Піднявся на нього, сів та й Лугом милується. Бачить, кінь вороний берегом попастися прийшов. Змайстрував вуздечку Мамай, захавався у траві й став чекати. Другого дня прийшов кінь на пашу, а Мамай – раз, і накинув вуздечку на нього. Осідлав вороного і став із самим Вітром наввипередки ганяти... Втомившись, зупинився відпочити під дубом старим у гаю. Коника вороного на пашу відпустив. Сам ліг горілиць. Дивиться, як дубовими гілками вітер грається, слухає,

Виставка «Україна від Трипілья до сьогодення в образах сучасних художників» – у Маріуполі

Відсутність української державності, а то й повна заборона всього українського (згадаймо хоч би десятки російських указів про заборону української мови, книги, пісні, навіть архітектури, що продовжувалось і в совєтські часи) спричинили або повну відсутність деяких жанрів у літературі й мистецтві, або те, що вони представлені лише поодинокими творами. Чи не найбільше це стосується історичного жанру – як у літературі, театрі, зокрема й опері, так і в живопису. Тоді як у державних націй цей жанр стимулювався державою, нас позбавляли історії, бо ж яка історія могла бути у народу, якого, як і мови його, «не было, нет и быть не может».

Здобуття незалежності дає нам можливість правдиво висвітлювати минуле спонукає до глибокого вивчення і висвітлення багатьох раніше викреслених або перекручених сторінок нашої історії. Тому й виникла ідея проведення виставки історичної картини, щоб зібрати українських митців старшого покоління, що працюють над історичною тематикою і стимулювати молодих до роботи в цьому напрямку, аби створити великий ряд полотен, котрі являтимуть усю нашу глибоку, величну, героїчну й трагічну історію.

У січні-лютому цього року в Києві у виставкових залах Центрального будинку художників Національної спілки художників України відбулась уже Сьома всеукраїнська бієнале «Україна від Трипілья до сьогодення в образах сучасних художників». Вперше виставка була присвячена не давними подіям, а нашій сучасності – Революції гідності та Вітчизняній війні 2014–2015... років. Це засвідчило, що ми живемо справді у переломний, історичний час, і від нас залежить, якою буде Україна, якою ми передамо її нащадкам.

Для висвітлення у своїх творах цієї теми митцям не треба було відшукувати в архівах чи документальній історичній літературі факти і необхідну атрибутику, бо самі були учасниками тих історичних подій: можна сказати, спочатку творили історію, а потім відобразили її в художніх образах.

Марина Соченко творила буквально на барикадах. Писала багатолюдні мітинги, а під час протистоянь ставала між самообороною і «Беркутом», намагаючись материнським благанням зупинити або переключувати сторінок нашої історії. Тому й виникла ідея проведення виставки історичної картини, щоб зібрати українських митців старшого покоління, що працюють над історичною тематикою і стимулювати молодих до роботи в цьому напрямку, аби створити великий ряд полотен, котрі являтимуть усю нашу глибоку, величну, героїчну й трагічну історію.

Здобуття незалежності дає нам можливість правдиво висвітлювати минуле спонукає до глибокого вивчення і висвітлення багатьох раніше викреслених або переключувати сторінок нашої історії. Тому й виникла ідея проведення виставки історичної картини, щоб зібрати українських митців старшого покоління, що працюють над історичною тематикою і стимулювати молодих до роботи в цьому напрямку, аби створити великий ряд полотен, котрі являтимуть усю нашу глибоку, величну, героїчну й трагічну історію.

Здобуття незалежності дає нам можливість правдиво висвітлювати минуле спонукає до глибокого вивчення і висвітлення багатьох раніше викреслених або переключувати сторінок нашої історії. Тому й виникла ідея проведення виставки історичної картини, щоб зібрати українських митців старшого покоління, що працюють над історичною тематикою і стимулювати молодих до роботи в цьому напрямку, аби створити великий ряд полотен, котрі являтимуть усю нашу глибоку, величну, героїчну й трагічну історію.

Здобуття незалежності дає нам можливість правдиво висвітлювати минуле спонукає до глибокого вивчення і висвітлення багатьох раніше викреслених або переключувати сторінок нашої історії. Тому й виникла ідея проведення виставки історичної картини, щоб зібрати українських митців старшого покоління, що працюють над історичною тематикою і стимулювати молодих до роботи в цьому напрямку, аби створити великий ряд полотен, котрі являтимуть усю нашу глибоку, величну, героїчну й трагічну історію.

Здобуття незалежності дає нам можливість правдиво висвітлювати минуле спонукає до глибокого вивчення і висвітлення багатьох раніше викреслених або переключувати сторінок нашої історії. Тому й виникла ідея проведення виставки історичної картини, щоб зібрати українських митців старшого покоління, що працюють над історичною тематикою і стимулювати молодих до роботи в цьому напрямку, аби створити великий ряд полотен, котрі являтимуть усю нашу глибоку, величну, героїчну й трагічну історію.

Здобуття незалежності дає нам можливість правдиво висвітлювати минуле спонукає до глибокого вивчення і висвітлення багатьох раніше викреслених або переключувати сторінок нашої історії. Тому й виникла ідея проведення виставки історичної картини, щоб зібрати українських митців старшого покоління, що працюють над історичною тематикою і стимулювати молодих до роботи в цьому напрямку, аби створити великий ряд полотен, котрі являтимуть усю нашу глибоку, величну, героїчну й трагічну історію.

Здобуття незалежності дає нам можливість правдиво висвітлювати минуле спонукає до глибокого вивчення і висвітлення багатьох раніше викреслених або переключувати сторінок нашої історії. Тому й виникла ідея проведення виставки історичної картини, щоб зібрати українських митців старшого покоління, що працюють над історичною тематикою і стимулювати молодих до роботи в цьому напрямку, аби створити великий ряд полотен, котрі являтимуть усю нашу глибоку, величну, героїчну й трагічну історію.

Здобуття незалежності дає нам можливість правдиво висвітлювати минуле спонукає до глибокого вивчення і висвітлення багатьох раніше викреслених або переключувати сторінок нашої історії. Тому й виникла ідея проведення виставки історичної картини, щоб зібрати українських митців старшого покоління, що працюють над історичною тематикою і стимулювати молодих до роботи в цьому напрямку, аби створити великий ряд полотен, котрі являтимуть усю нашу глибоку, величну, героїчну й трагічну історію.

Здобуття незалежності дає нам можливість правдиво висвітлювати минуле спонукає до глибокого вивчення і висвітлення багатьох раніше викреслених або переключувати сторінок нашої історії. Тому й виникла ідея проведення виставки історичної картини, щоб зібрати українських митців старшого покоління, що працюють над історичною тематикою і стимулювати молодих до роботи в цьому напрямку, аби створити великий ряд полотен, котрі являтимуть усю нашу глибоку, величну, героїчну й трагічну історію.

Здобуття незалежності дає нам можливість правдиво висвітлювати минуле спонукає до глибокого вивчення і висвітлення багатьох раніше викреслених або переключувати сторінок нашої історії. Тому й виникла ідея проведення виставки історичної картини, щоб зібрати українських митців старшого покоління, що працюють над історичною тематикою і стимулювати молодих до роботи в цьому напрямку, аби створити великий ряд полотен, котрі являтимуть усю нашу глибоку, величну, героїчну й трагічну історію.

Здобуття незалежності дає нам можливість правдиво висвітлювати минуле спонукає до глибокого вивчення і висвітлення багатьох раніше викреслених або переключувати сторінок нашої історії. Тому й виникла ідея проведення виставки історичної картини, щоб зібрати українських митців старшого покоління, що працюють над історичною тематикою і стимулювати молодих до роботи в цьому напрямку, аби створити великий ряд полотен, котрі являтимуть усю нашу глибоку, величну, героїчну й трагічну історію.

Здобуття незалежності дає нам можливість правдиво висвітлювати минуле спонукає до глибокого вивчення і висвітлення багатьох раніше викреслених або переключувати сторінок нашої історії. Тому й виникла ідея проведення виставки історичної картини, щоб зібрати українських митців старшого покоління, що працюють над історичною тематикою і стимулювати молодих до роботи в цьому напрямку, аби створити великий ряд полотен, котрі являтимуть усю нашу глибоку, величну, героїчну й трагічну історію.

Здобуття незалежності дає нам можливість правдиво висвітлювати минуле спонукає до глибокого вивчення і висвітлення багатьох раніше викреслених або переключувати сторінок нашої історії. Тому й виникла ідея проведення виставки історичної картини, щоб зібрати українських митців старшого покоління, що працюють над історичною тематикою і стимулювати молодих до роботи в цьому напрямку, аби створити великий ряд полотен, котрі являтимуть усю нашу глибоку, величну, героїчну й трагічну історію.

Здобуття незалежності дає нам можливість правдиво висвітлювати минуле спонукає до глибокого вивчення і висвітлення багатьох раніше викреслених або переключувати сторінок нашої історії. Тому й виникла ідея проведення виставки історичної картини, щоб зібрати українських митців старшого покоління, що працюють над історичною тематикою і стимулювати молодих до роботи в цьому напрямку, аби створити великий ряд полотен, котрі являтимуть усю нашу глибоку, величну, героїчну й трагічну історію.

Здобуття незалежності дає нам можливість правдиво висвітлювати минуле спонукає до глибокого вивчення і висвітлення багатьох раніше викреслених або переключувати сторінок нашої історії. Тому й виникла ідея проведення виставки історичної картини, щоб зібрати українських митців старшого покоління, що працюють над історичною тематикою і стимулювати молодих до роботи в цьому напрямку, аби створити великий ряд полотен, котрі являтимуть усю нашу глибоку, величну, героїчну й трагічну історію.

Здобуття незалежності дає нам можливість правдиво висвітлювати минуле спонукає до глибокого вивчення і висвітлення багатьох раніше викреслених або переключувати сторінок нашої історії. Тому й виникла ідея проведення виставки історичної картини, щоб зібрати українських митців старшого покоління, що працюють над історичною тематикою і стимулювати молодих до роботи в цьому напрямку, аби створити великий ряд полотен, котрі являтимуть усю нашу глибоку, величну, героїчну й трагічну історію.

Здобуття незалежності дає нам можливість правдиво висвітлювати минуле спонукає до глибокого вивчення і висвітлення багатьох раніше викреслених або переключувати сторінок нашої історії. Тому й виникла ідея проведення виставки історичної картини, щоб зібрати українських митців старшого покоління, що працюють над історичною тематикою і стимулювати молодих до роботи в цьому напрямку, аби створити великий ряд полотен, котрі являтимуть усю нашу глибоку, величну, героїчну й трагічну історію.

Здобуття незалежності дає нам можливість правдиво висвітлювати минуле спонукає до глибокого вивчення і висвітлення багатьох раніше викреслених або переключувати сторінок нашої історії. Тому й виникла ідея проведення виставки історичної картини, щоб зібрати українських митців старшого покоління, що працюють над історичною тематикою і стимулювати молодих до роботи в цьому напрямку, аби створити великий ряд полотен, котрі являтимуть усю нашу глибоку, величну, героїчну й трагічну історію.

Здобуття незалежності дає нам можливість правдиво висвітлювати минуле спонукає до глибокого вивчення і висвітлення багатьох раніше викреслених або переключувати сторінок нашої історії. Тому й виникла ідея проведення виставки історичної картини, щоб зібрати українських митців старшого покоління, що працюють над історичною тематикою і стимулювати молодих до роботи в цьому напрямку, аби створити великий ряд полотен, котрі являтимуть усю нашу глибоку, величну, героїчну й трагічну історію.

Здобуття незалежності дає нам можливість правдиво висвітлювати минуле спонукає до глибокого вивчення і висвітлення багатьох раніше викреслених або переключувати сторінок нашої історії. Тому й виникла ідея проведення виставки історичної картини, щоб зібрати українських митців старшого покоління, що працюють над історичною тематикою і стимулювати молодих до роботи в цьому напрямку, аби створити великий ряд полотен, котрі являтимуть усю нашу глибоку, величну, героїчну й трагічну історію.

Здобуття незалежності дає нам можливість правдиво висвітлювати минуле спонукає до глибокого вивчення і висвітлення багатьох раніше викреслених або переключувати сторінок нашої історії. Тому й виникла ідея проведення виставки історичної картини, щоб зібрати українських митців старшого покоління, що працюють над історичною тематикою і стимулювати молодих до роботи в цьому напрямку, аби створити великий ряд полотен, котрі являтимуть усю нашу глибоку, величну, героїчну й трагічну історію.

Здобуття незалежності дає нам можливість правдиво висвітлювати минуле спонукає до глибокого вивчення і висвітлення багатьох раніше викреслених або переключувати сторінок нашої історії. Тому й виникла ідея проведення виставки історичної картини, щоб зібрати українських митців старшого покоління, що працюють над історичною тематикою і стимулювати молодих до роботи в цьому напрямку, аби створити великий ряд полотен, котрі являтимуть усю нашу глибоку, величну, героїчну й трагічну історію.

Здобуття незалежності дає нам можливість правдиво висвітлювати минуле спонукає до глибокого вивчення і висвітлення багатьох раніше викреслених або переключувати сторінок нашої історії. Тому й виникла ідея проведення виставки історичної картини, щоб зібрати українських митців старшого покоління, що працюють над історичною тематикою і стимулювати молодих до роботи в цьому напрямку, аби створити великий ряд полотен, котрі являтимуть усю нашу глибоку, величну, героїчну й трагічну історію.

Здобуття незалежності дає нам можливість правдиво висвітлювати минуле спонукає до глибокого вивчення і висвітлення багатьох раніше викреслених або переключувати сторінок нашої історії. Тому й виникла ідея проведення виставки історичної картини, щоб зібрати українських митців старшого покоління, що працюють над історичною тематикою і стимулювати молодих до роботи в цьому напрямку, аби створити великий ряд полотен, котрі являтимуть усю нашу глибоку, величну, героїчну й трагічну історію.

Здобуття незалежності дає нам можливість правдиво висвітлювати минуле спонукає до глибокого вивчення і висвітлення багатьох раніше викреслених або переключувати сторінок нашої історії. Тому й виникла ідея проведення виставки історичної картини, щоб зібрати українських митців старшого покоління, що працюють над історичною тематикою і стимулювати молодих до роботи в цьому напрямку, аби створити великий ряд полотен, котрі являтимуть усю нашу глибоку, величну, героїчну й трагічну історію.

Здобуття незалежності дає нам можливість правдиво висвітлювати минуле спонукає до глибокого вивчення і висвітлення багатьох раніше викреслених або переключувати сторінок нашої історії. Тому й виникла ідея проведення виставки історичної картини, щоб зібрати українських митців старшого покоління, що працюють над історичною тематикою і стимулювати молодих до роботи в цьому напрямку, аби створити великий ряд полотен, котрі являтимуть усю нашу глибоку, величну, героїчну й трагічну історію.

Здобуття незалежності дає нам можливість правдиво висвітлювати минуле спонукає до глибокого вивчення і висвітлення багатьох раніше викреслених або переключувати сторінок нашої історії. Тому й виникла ідея проведення виставки історичної картини, щоб зібрати українських митців старшого покоління, що працюють над історичною тематикою і стимулювати молодих до роботи в цьому напрямку, аби створити великий ряд полотен, котрі являтимуть усю нашу глибоку, величну, героїчну й трагічну історію.

Здобуття незалежності дає нам можливість правдиво висвітлювати минуле спонукає до глибокого вивчення і висвітлення багатьох раніше викреслених або переключувати сторінок нашої історії. Тому й виникла ідея проведення виставки історичної картини, щоб зібрати українських митців старшого покоління, що працюють над історичною тематикою і стимулювати молодих до роботи в цьому напрямку, аби створити великий ряд полотен, котрі являтимуть усю нашу глибоку, величну, героїчну й трагічну історію.

Здобуття незалежності дає нам можливість правдиво висвітлювати минуле спонукає до глибокого вивчення і висвітлення багатьох раніше викреслених або переключувати сторінок нашої історії. Тому й виникла ідея проведення виставки історичної картини, щоб зібрати українських митців старшого покоління, що працюють над історичною тематикою і стимулювати молодих до роботи в цьому напрямку, аби створити великий ряд полотен, котрі являтимуть усю нашу глибоку, величну, героїчну й трагічну історію.

Здобуття незалежності дає нам можливість правдиво висвітлювати минуле спонукає до глибокого вивчення і висвітлення багатьох раніше викреслених або переключувати сторінок нашої історії. Тому й виникла ідея проведення виставки історичної картини, щоб зібрати українських митців старшого покоління, що працюють над історичною тематикою і стимулювати молодих до роботи в цьому напрямку, аби створити великий ряд полотен, котрі являтимуть усю нашу глибоку, величну, героїчну й трагічну історію.

Здобуття незалежності дає нам можливість правдиво висвітлювати минуле спонукає до глибокого вивчення і висвітлення багатьох раніше викреслених або переключувати сторінок нашої історії. Тому й виникла ідея проведення виставки історичної картини, щоб зібрати українських митців старшого покоління, що працюють над історичною тематикою і стимулювати молодих до роботи в цьому напрямку, аби створити великий ряд полотен, котрі являтимуть усю нашу глибоку, величну, героїчну й трагічну історію.

Здобуття незалежності дає нам можливість правдиво висвітлювати минуле спонукає до глибокого вивчення і висвітлення багатьох раніше викреслених або переключувати сторінок нашої історії. Тому й виникла ідея проведення виставки історичної картини, щоб зібрати українських митців старшого покоління, що працюють над історичною тематикою і стимулювати молодих до роботи в цьому напрямку, аби створити великий ряд полотен, котрі являтимуть усю нашу глибоку, величну, героїчну й трагічну історію.

Здобуття незалежності дає нам можливість правдиво висвітлювати минуле спонукає до глибокого вивчення і висвітлення багатьох раніше викреслених або переключувати сторінок нашої історії. Тому й виникла ідея проведення виставки історичної картини, щоб зібрати українських митців старшого покоління, що працюють над історичною тематикою і стимулювати молодих до роботи в цьому напрямку, аби створити великий ряд полотен, котрі являтимуть усю нашу глибоку, величну, героїчну й трагічну історію.

Здобуття незалежності дає нам можливість правдиво висвітлювати минуле спонукає до глибокого вивчення і висвітлення багатьох раніше викреслених або переключувати сторінок нашої історії. Тому й виникла ідея проведення виставки історичної картини, щоб зібрати українських митців старшого покоління, що працюють над історичною тематикою і стимулювати молодих до роботи в цьому напрямку, аби створити великий ряд полотен, котрі являтимуть усю нашу глибоку, величну, героїчну й трагічну історію.

Здобуття незалежності дає нам можливість правдиво висвітлювати минуле спонукає до глибокого вивчення і висвітлення багатьох раніше викреслених або переключувати сторінок нашої історії. Тому й виникла ідея проведення виставки історичної картини, щоб зібрати українських митців старшого покоління, що працюють над історичною тематикою і стимулювати молодих до роботи в цьому напрямку, аби створити великий ряд полотен, котрі являтимуть усю нашу глибоку, величну, героїчну й трагічну історію.

Здобуття незалежності дає нам можливість правдиво висвітлювати минуле спонукає до глибокого вивчення і висвітлення багатьох раніше викреслених або переключувати сторінок нашої історії. Тому й виникла ідея проведення виставки історичної картини, щоб зібрати українських митців старшого покоління, що працюють над історичною тематикою і стимулювати молодих до роботи в цьому напрямку, аби створити великий ряд полотен, котрі являтимуть усю нашу глибоку, величну, героїчну й трагічну історію.

Здобуття незалежності дає нам можливість правдиво висвітлювати минуле спонукає до глибокого вивчення і висвітлення багатьох раніше викреслених або переключувати сторінок нашої історії. Тому й виникла ідея проведення виставки історичної картини, щоб зібрати українських митців старшого покоління, що працюють над історичною тематикою і стимулювати молодих до роботи в цьому напрямку, аби створити великий ряд полотен, котрі являтимуть усю нашу глибоку, величну, героїчну й трагічну історію.

Здобуття незалежності дає нам можливість правдиво висвітлювати минуле спонукає до глибокого вивчення і висвітлення багатьох раніше викреслених або переключувати сторінок нашої історії. Тому й виникла ідея проведення виставки історичної картини, щоб зібрати українських митців старшого покоління, що працюють над історичною тематикою і стимулювати молодих до роботи в цьому напрямку, аби створити великий ряд полотен, котрі являтимуть усю нашу глибоку, величну, героїчну й трагічну історію.

Здобуття незалежності дає нам можливість правдиво висвітлювати минуле спонукає до глибокого вивчення і висвітлення багатьох раніше викреслених або переключувати сторінок

Поезія

Посаджу дуба на рукотворному острові

Розточчя

Вслухаюсь в рідну чорноземлю –
Сплелись у ній коріння літ...
Читаю книгу крові темну.
Купаю в Слові древній рід.
Листки блискучі серед ночі
Хитають молоду ясу.
Веде мене всесвітній сум
В обійми срібного Розточчя.
Розкілчу древо, й пагін мови
Проб'є пагіння диких пуст.
Й зашелестить мені діброва,
Й прадуб – найбільший златоуст.
Жаский жасминовий розгін
Цілує тінь мою і плаче.
Душа духмяна і гаряча
Летить на крилах перемін.
Із дібр і дебр, із добрих зичень –
Сміються сльози на очах...
Й звичайний хліб. Й стославний звичай.
Й ще молодий Чумацький Шлях.
Надхненно змінюється час.
Пливе у ніч бажання бути.
Схилився я щастя зачерпнути –
Тече ріка життя крізь нас!

Мандрівка

Запахла мандрівка.
Бузок захлиснувся дощами.
Підвальна у Руську пірнула.
Нептун без тризубця – здригнувся.
Повітрям свободи ще дихала Полтва,
і камінь Наріжної долі в будові міській не позбувся.
Було ще ніяково
кликати слово на віче.
Мовчала і мчала в новий часопростір
дорога.
Ослаблене людство чекало
чудесних освідчень.
І хтось усміхався у сні і не в сні
до нікого.
І небо, і зорі, що всипали небо,
так ніжно
Дивились на землю
в обіймах любові. І знову
Чумацька дорога стелилась,
як пісня, на північ.
І десь ще струміла вже пізня
вечірня розмова.
На Смілу, на Стуану,
на Рось і русяву Росаєву,
В рідненьку Ірдинку пірнути
й злетіти над Віссю,
Інеулу торкнулись, і славу
й неславу іржаву –
Обняти у слові
і знову вписати у вічність.
Ще будуть черкати

Богдан ЧЕПУРКО, м. Львів

Степ

В розщелині гарячого асфальту
Пробився кріп зелений та й росте...
Поїдемо, мій брате, в степ –
Знімати з квітів різнобарвні скальпи.

Це так, якби я в Бога попросив
Для себе долі, що завжди зрадлива...
Це так, якби написев я роси –
Не для краси, а як земного дива.

Шумлять в степу буркун і ковила.
Димить туман, зволожуючи очі.
Куди мене ти, доле, привела –
я тут, в степу, нічого більш не хочу.

Лиш простягнувшись за обрій полотном
Душі всесвітньої, що стала світлом...
Нехай мене накриють полином.
Нехай мене згадають сивим вітром.

Нехай я буду піснею і сном,
Що повертаються до себе сохвилина...
Нехай я стану хлібом і вином
У степовій Елладі України!

Хто

На зарінку коло річки мурава яскріє скраю.
На заріччі водолійно
б'ють джерела з-під землі.

З вирви провал у провалля
заглядає й виринає,
Мовби кличе в гущу дебрів сотні
Божих поколінь.

Дич дрімуча з густилісся виплітає химереччя.
Я стою і тихо плачу над обривом уночі.
Кров кипить в мені гаряча.
Бог торка мене за плечі.
Вітер квилить з потойбіччя.

Валить клубом дим з кочів'я.

Хто запише пам'ять роду
на гулких камінних скалах,
Хто зворушить дух Країни,
що тече з тисячоліть,

Хто життя моє окреслить
яко Духа Божий спалах
Й понесе в нові століття
мого роду Божу вість?
Рінь мовчить. Із моворіччя
білий човник впливає:
Місяць повний п'є з макітри
тихосайне молоко.

Мамо, мамо, хто впізнає
твою пісню край Дунаю,
Хто любов твою осятять
несподіваним рядком?

Україна – фенікс – лелека.
Тут і на стор. 9 – скульптури Міртали Пилипенко

Іван СОКУЛЬСЬКИЙ

Бахчисарай

Гори, гори, хто вас нагромадив?
Гори, гори, хто вам небо дав?
Висота – навіки, височінь не вкрадуть.
Не затопчуть нагло, мов квітки купав.
Висота – твердиня, висота – орлина –
хто здолати може висоту?
Тут татарська пісня – з вуст татарських лине –
«Не ступати ворогу, не стоять отут!»
Гори сиротіли, гори даленіли...
Пеленали гори відчай і плачі.
І за ніч останню матері сивіли,
і кричали діти – отоді вночі!
Гори не запались, горн залишились...
Хто їх розуміє – ні душі!
И висоту стоптали, й височінь украли!
Пусткою ці горн, тихі і чужі.
«Земле предків, що тебе не знаєм!» –
голос дальній чується мені –
кров татарська вдалині ридає...
Серце в тузі – там, на чужині!
Гори, гори!.. Я шукав розради
горе люте! Вічне, як вода...
Гори, горн, хто вас нагромадив?
Гори, гори, хто вам небо дав?

У горах – плач. Ридають ридма гори.
Не знав ще світ такого ось плачу!
Сибір! Сибір! Не вернемось ніколи.
Землі цій не бачить і не чуць'.
У горах плач. Остання ніч у горах!
Останній крок на предківській землі!
Татарська ніч, татарське люте горе
не жалус ні сивих, ні малих.
«Хай чинять гвалт,
хай всім іскруть руки –
земля ця – наша! Ми її сини!
Якщо живими нам і не вернутись –
прийдуть могили наші з чужини!»

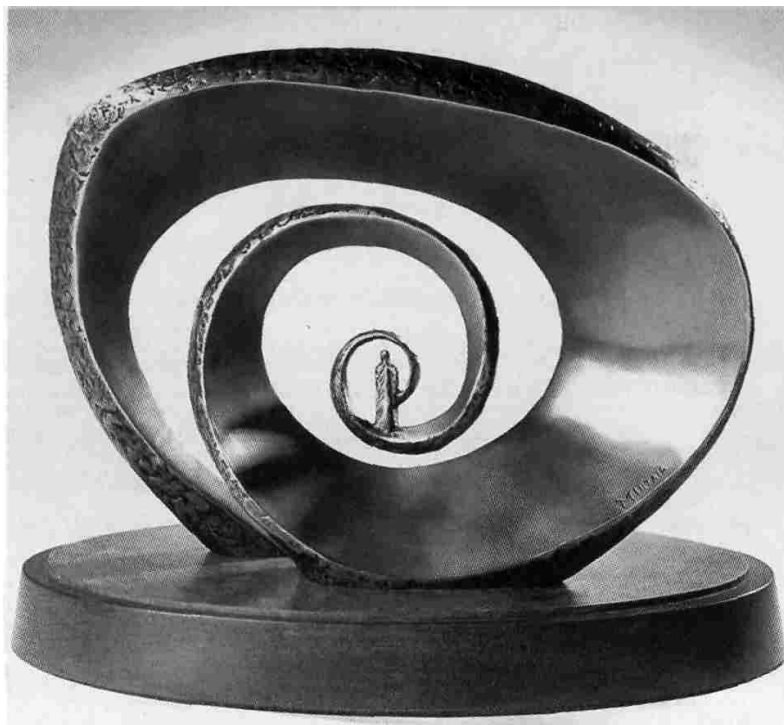
З
Украдено край –
віл землі до кровинки.
Не шукай, не питай
і до цього і звикни!
Засибірено край,
там камінно заперто.
Тепер красів край –
не воскреснеш тепер ти!
Ізгвалтовано край
від краю до краю...
Я бачу Бахчисарай –
я не бачу Бахчисарая!
Кров далеко – вмира.
Крові шляху немає...
Я бачу Бахчисарай –
я не бачу Бахчисарая!
Світ почує нехай
про злочинство безкрає...
Я бачу Бахчисарай –
я не бачу Бахчисарая!

1968

Цей промовистий, яскравий – багато у чому –
пророчий вірш – Іван Сокульський – відомий по-
ет-дисидент з Дніпропетровська (нині – Дніпра),
пізніше багаторічний в'язень сумління, написав
напередодні свого першого арешту та ув'язнення.
Незрозумілі, непотрібні, до пори приспані в сві-
домості обивателя всевладдям тоталітарного
монстра проблеми, болі та спомини – в наші три-
вожні дні здичавіння світу і особливо – наступу
російського імперіялізму – звучать застерігаючи
й грізно-пророче – як дзвін – кожному народові й
кожній людині.

Солідарність з чужим боєм – особлива риса
українського Руху Опору.

Ю.В.

Шлях до себе

Нетреба

Той степ широкий проковтне й не скрикнеш –
Сліди найменші з гуком розмете
На всі чотири сторони молитви,
У сто раз ширший потойбічний степ.
І не мовилу лишить, а розкопки –
Роззявлені на тисячу століть.
А все ж лежиш у той вогонь солодкий,
Й уламок палі ув очах стоїть.
Жертовний степ, крутий у нього норів –
Це так здається, що життя просте...
У бездну кане найлютіший ворог,
І сон-травою спомин поросте.
І ковилою тишу заколише
Уже й не вітер, а малий віюн,
І упаде роса із карликових вишень –
Й Боян торкнеться бугилових струн.
І бризне бриз морський, як час у простір
У те поліття тепле де-не-де...
Й з лиману глянє крізь століття остріє,
І хлюпне літепло у слово молоде.
Й полин торкнеться пам'яті духмяно,
І стану я губитися в думках...
І хвиля в хвилю, час такий настане –
Неначе я ширяю в небесах.
І облітаю подумки країну,
І многоліттями в Чумацький Шлях кричу.
Й летять уламки сліз, й нетреба кураїна,
Й пече мені пилиночка в очу.

Навпроти сонця

Коли щось намалювати
Воно втрачає свою одержимість
І стає надхненим
Ось ви малюєте коня
На стінах в'язниці
Він оживає розбиває мури
Раз два і ви на волі
Коли намалювати лева
Що роздирає козу
Комусь це принесе
Естетичне задоволення
Але чи позбавимось ми
Звіра в собі
Розмалюєючи його на папері
Або на дощці
Або на вибіленому полотні світла
Та навіть на камені
Уздовж берегової лінії
Або таке
Чи замінить малюнок живу мальву
Навпроти вікна

І чи заступить мальва молоду
маму
Яка з усіх сил мружить очі
БІЛЬШІ ЗА ДВІ ЗОРІ

Вокровенне

Посаджу дуба на рукотворному
острові
Або й два до пари чи й три
для Трійці
Хай би собі виростали у піднебесся
Може й випросять у Бога
Відстрочку від кінця світу
Бо й кінець не остаточна okazія
А щойно перехід
На інший безлюдний острів
Чи там вищий цивілізаційний
рівень
Який ще треба олюдити
одухотворити
Вдихнути у нього те що
не видихається
Увіковічнити найдорожчими
еманаціями
ЛЮБОВІ

Освячене довкілля

Прислухаюсь до голосів саду ефіру
Перемовин цвіркунів і листочків
Цікаво про що гомонять бджоли метелики
Зорі заховані в кожній квітці
Чуєте янголи літають
Стають прозорішими і
Бренить сльоза на струнах обрію
Весела веселка заламує брови
Неторкана дівчина розгортає руками простір
Не втримати часу пісок поміж пальці
Не загубитись у вічності
Випливати великодньою рибою
З-під вечірніх сутінок
Розбризкати золото душі
На освячене довкілля на ближню хвортку
На верховіття дерева в міжзор'яне безмежжя
На кожну відкриту навісті розвиднену долю

Він ширяв над Львовом. Атож! «Душа летить із
рибами до зір!» Синява світлих очей іскриться на
тлі погідного неба – будь собою!
Зважував на долонях Слово. Воно ж єдине,
ради чого й приходиш у цей світ: покликало – й
ідеш. Боявся наподохати звуком, жестом, розма-
хом душі Тайну творення.
Слово врятує, якщо ми зуміємо його вберегти.
Мітологема світотвору й словотвору – одна із ви-
значальних. «Матерія слова – це мати, це те, що
ми маєм, це світу основи, це Духа неміряне поле».
В свідомості зринають й рясними імпульсами тор-
каються бруку крила небесного Голуба-Духа, вер-
шить долю людей і народів, квітів і трав, Чумаць-
кого й усіх інших шляхів – Верховний Творець.
Буття постає з небуття, перемога приходить як
неодмінність поразок, сльоза віщує пересторогу й
надію на безсмертя, литаври душі рятують, коли
вже нічим боронитись.

З есею автора «Молитва за Україну»

Творчість Богдана Чепурка в сучасній укра-
їнській поезії – явище надзвичайне й прозріливо
знаменне за первозданною силою духовної плас-
тики образів, внутрішньою виразністю інтона-
цій та наповненістю простору слова глибинною
красою українського світотворення. Сміливе но-
ваторство й глибина думки, незбагненно ніжна
любов до слова, до України ставлять його поезії
на самодостатньо високий рівень, співзвучний
провіденційним шуканням доби.

МАЙДАН

Привид бродить по Європі – привид популізму. На дріжджах політичного популізму ростуть рейтинги крайніх правих і крайніх лівих партій. Демократичні, ліберальні цінності піддаються серйозним випробуванням. Авторитарні режими збирають несподівані дивіденди. Попри свій арлекінський стиль популісти стали зазіхати на президентський статус навіть там, де демократична традиція здавалася непорушною.

Популізм буйним цвітом розцвітає і в Україні. Щодня, щогодини, щохвилини його бурхливі виверження демонструють засоби масової інформації. Він крикливий. Він любить телекамери. Йому подобається пафос енергійних слів і порвані сорочки на власних грудях (начебо та злиднений народ!). А водночас – він

зовсім не чурається супердорогих іномарок та годинників, прихованих від людського ока маєтків, таємних закордонних рахунків, вишуканих «олігархічних» убрань...

Улюблене його заняття – політичний торг. Він жадібний, і тому продажний. Він залюбки паразитує на соціальних бідах, лукаво спрощуючи складне, безсоромно експлуатуючи найпростіші соціальні емоції, спокушаючи суспільство легкими шляхами до матеріального благополуччя та справедливості.

Суттю популізму є політична корупція. Його порожні обіцянки й грізні «прокльони» на адресу «ворогів народу» – хабар утомленому суспільству. За них він прагне отримати прибутки у власних грудях (начебо та злиднений народ!). А водночас – він

ЗАГРОЗА ПОПУЛІЗМУ

Звернення Ініціативної групи «Першого грудня»

відальності, тому він охоче втікає в позірну опозиційність.

Проте тільки до пори до часу: насправді популісти марять владними кріслами. Вони потрібні їм, щоб зірвати «куш» і втекти. За кордон, або знову в «опозиціонери».

Популізм став реальною загрозою українській державності. За самою своєю природою він не здатен до конструктивної праці. Йому чужі національні, державні інтереси. Він украй далекий від того народу, за який так «уболіває».

Популізм миттєво розпізнає «своїх» і лучить їх у мережі корупційної змови. Протиставитись цьому можна свідомою солідарністю здорових і творчих осередків суспільства, об'єднаних задля реального реформування країни.

Протиставити популізмові можна лише громадянську зрілість. А зрілість передбачає відповідальність. За себе, необдурених. За своїх нащадків. За країну, в якій живеш і яка назавжди є твоєю батьківщиною.

ОСТЕРІГАЙМОСЯ ЛУКАВИХ.

До складу групи входять **В'ячеслав Брюховецький, Богдан Гаврилишин, кардинал Любомир Гузар, Іван Дзюба, Євген Захаров, Мирослав Маринович, Володимир Панченко, Мирослав Попович, Вадим Скуратівський, Юрій Щербак та Ігор Юхновський.**

Подаємо з незначним скороченням.

З листа до головного редактора

Вітаю Вас з Днем прийняття Акту проголошення Незалежності України! Бажаю Вам і собі, і всім, кому дорога воля народу, – нашим спільним служінням перетворити День проголошення Незалежності України в День утвердження її справжньої САМОСТІЙНОСТІ.

Країни, як і люди, є справді вільними, самостійними, успішними тоді, коли покладаючи свою надію на Творця, живуть і самовіддано працюють, керуючись Його духовними настановами.

Тож хай ця Мета, що надає вищий смисл земному буттю, надихає всіх нас, дає сили і сприяє справжній самореалізації кожного українця.

Широсердно вітаючи Вас зі Святом, надсилаю ось ці не дуже урочисті мої думки з приводу 25 років Незалежності.

ЧИМ БУЛИ ОСТАННІ 25 РОКІВ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ?

Відповідальність, любов до рідного люду і краю, прагнення правди та інтелектуальна чесність... Свідомий того, які високі вимоги постають перед тими, хто бере-

ся відповідати на це питання. Але берусь, допоможи Господи! Ось що в мене вийшло:

Це роки життя в божевільному комуністичному гріховному спадку, не усвідомленому належно і вчасно національною інтелігенцією, священицтвом і суспільством.

Роки **матеріалізації** рабської свідомості владних чиновників, депутатів, бізнесменів, банкірів, лікарів, журналістів... А хіба не рабів, що тихо прийняли відбирання у них бізнесів за проросійських януковичів? А це

сотні тисяч людей.

Роки **прийняття** значною частиною українського суспільства носіїв кримінальної психології, які виростили на соціальному ґрунті, і їхніх правил суспільного співіснування (життя «по поняттях»), та обрання нечесних і неправдивих своїми керівниками, вибираючи «менше зло», з якими «нужно договаріватися».

Це були також роки **каяття і молитви** живої частини українського народного організму. Роки її (частини) звільнення від духовного со-

вкового спадку на першому Майдані. Її духовної революції, та повстання проти зла на другому Майдані Гідності. Роки війни з РФ за самостійність України тепер.

Це роки піднесення живої моральної частини українського народу над мамонною «елітою».

Роки **утвердження** власним життям творчою меншиною життєдайних для українського суспільства базових засад його буття. Моральних. Протилежних кримінальним «поняттям». Освячених

кров'ю Героїв. Вироблення нею конструктивного шляху становлення справжньої України.

Роки **виростання** української творчої когорти, покликані

«За правду пресвятую стати / за свободу».

Здатної розрізняти зло і добро. Яка має духовну силу триматися правди. Яка знає, що немає там добра, де немає правди.

Коли слухатимемо голос совісті, голос Бога в своїм серці, а не дрібні резони, то відчуємо «дух предків, які ні перед ким, окрім Бога, не ставали на коліна» – тоді все у нас вийде.

Адже століттями зберігався народ український без керівної еліти, держави на світовому перехресті не для того, щоб безславно зійти з мали Землі. У нього є дане Творцем призначення, покликання.

Тож хай укріплює Господь дух наш! І дає сили творити добро, служити спільному благу.

Олександр СУГОНЯКО

Георгій ЛУК'ЯНЧУК

«Жовто-блакитний – то наша Ліра, Жовто-блакитний – то наша Віра, Жовто-блакитний – то наша Воля, Жовто-блакитний – то наша Доля!»

Рядки написані українцями на барикадах Білого дому в Москві 19–21 серпня 1991 року

19 серпня 1991 року в столиці советської імперії відбувся контрреволюційний путч реакціонерів: керівників КПСС, КГБ та Советської Армії. Президент СССР Горбачов – ініціатор перестройки – опинився під арештом в Криму. І лише спротив громадянського суспільства, що почалося в республіках, які входили до складу СССР під час горбачовської перестройки, завадив путчистам здійснити свої зловісні плани. На підмогу першому президенту Росії Борису Єльцину, до Білого дому в Москві прийшли десятки тисяч демократично налаштованих москвичів та прибулих. Серед них було й чимало українців, які мріяли про розвал советської тоталітарної імперії та відновлення незалежної української держави, яка була знищена більшовицькою окупацією території Української Народної Республіки після невдачі національно-визвольної революції 1917–1921 років. Українці записалися до Української сотні та під національними прапорами тримали оборону Білого дому зі сторони Москва-ріки з 19 серпня і аж до повної поразки путчистів 22 серпня.

В ці вирішальні дні для подальшої долі України вони підняли на дирижаблі жовто-блакитний прапор над Білим Домом і над всією Москвою. Його було видно звідусіль. Ще один з барикадних прапорів почепили на танкові з українським екіпажем і він повів танкову колону після перемоги над путчистами геть від Білого Дому.

Події навколо Білого дому, національні прапори на барикадах у Москві надихали українців у самій Україні на думку про свою національну державу, а депутатів Верховної Ради тоді ще УРСР підштовхнули до прийняття доленосного Акту про Незалежність України 24 серпня 1991 року. В тих гарячих подіях, що стали вже історією, безпосередніми учасниками були зокрема: один з останніх політв'язнів СССР Григорій Куценко, навколосвітній мандрівник Валерій Петушак, журналіст Георгій Лук'яничук та громадський діяч Василь Повзун.

Про тривожні події в Москві зранку 19 серпня вони і тисячі інших громадян колишнього Советського Союзу почули хто де. Хтось на робочому місці чи на навчанні, а хтось, як Валерій Діс-

анович Петушак, у відрядженні в далекому Сибіру. Але всі хто міг, не змовляючись, потягнулись до центру Москви – до урядових споруд: адже там, і всі це добре розуміли, згадуючи недавні трагічні події 1989 року на площі Тяньаньмін у Китаї, вирішуватиметься доля не тільки горбачовської «перестройки» та демократизації, але й доля самої тоталітарної імперії, а отже і майбутня доля поневолених нею народів...

Демократично настроєним москвичам, а серед них було багато українців та представників інших націй, котрі мешкали в столиці чи в московських вузах, було простіше дістатися міським транспортом до Манежної площі, де розпочався спонтанний мітинг протесту проти новоявленого ГКЧП, або згодом – на заклик першого демократичного президента Росії Бориса Єльцина – до Білого дому на набережній Москви-ріки, що якраз навпроти Київського вокзалу.

Вони й склали першу лінію оборони Білого Дому. А їм на підмогу їхали електричками, потягами, легіли літаками з Сибіру та з інших далеких околиць Советського Союзу всі, хто вболівав за Свободу й Демократію на просторах комуністичної імперії. Багато було небайдужих громадян із Києва, Харкова, Полтави, Запоріжжя, Одеси та з інших міст Півдня і Сходу України.

Найцікавіше, що ні перед путчем, коли люди різних національностей і релігійних переконань виходили на багатосоттисячні мітинги на Манежі чи й на саму Красну площу в Москві на підтримку демократичних процесів і політику «гласности», не виникало жодних міжнаціональних чи міжрелігійних конфліктів. Так і на барикадах навколо Білого дому панувала атмосфера справжньої міжнаціональної дружби і взаєморозуміння. Бо всіх об'єднувало єдине гасло: «За вашу і нашу свободу!».

Українці об'єдналися в окрему «Українську сотню», хоч було їх чимало і в інших сотнях. Підняли, як і раніше свої національні жовто-блакитні прапори на барикадах в одному з найбільш захищених місць на південно-західному бантусі – якраз зі сторони України. Через ріку Москву на нас дивився пильно й надихав

на боротьбу не хто-небудь, а сам гранітний Тарас Шевченко – пророк української волі. Українці, що об'єдналися в «Українську сотню» не тільки підняли свої численні національні прапори на барикаді,

поневолених Московською імперією народів і націй: Литви, Грузії, Вірменії ... Ще два з численних барикадних прапорів Петро Перепуст та Сергій Крижанівський повісили на бетеєрові та танкові

Історичні серпневі дні 1991 року...

але й розтягли своє знамените з першотравневої 1990 року ходи по Красній площі гасло: «Долой империю красного фашизма!».

На «свої» прапори потягнулися вже під вечір 19-го, як і наступного дня зранку 20-го українці і місцеві, й приїжджі, приходили підтримувати морально навіть українці з Канади, що перебували в той час проїздом у Москві, як-от мати й донька Ніна і Люба Буцькі, меценат української культури Микола Мороз...

Морально і ...харчами з власних кухонь підтримували українські дівчата з тодішнього Українського молодіжного клубу в Москві, Національно-культурного товариства «Славутич» та Московської асоціації сприяння Рухові: журналістка Лариса Триленко, студентки Жанна Зінченко, Валя Бондарук... Підтримували з інших міст телеграмами і по телефону, українські активісти Москви, хто не мав змоги фізично дістатися в той час до міста: Євген Сярий, Володимир Мартинюк, Павло Жовніренко, Юрій Кононенко, наші тележурналісти Сергій Каразієв та Олексій Степура...

Українці, як народ вмілий та винахідливий, додумалися повісити свій великий жовто-блакитний прапор навіть високо над Білим домом – на дирижаблі... Складалось враження, що це саме українці підняли повстання проти хунти у Москві! Згодом, правда, російські демократи виправили «помилку» і повісили над українським свій «триколон» значно більшого розміру, а під нашим почали чіпляти на канаті, що утримував дирижабль національні прапори й представники інших

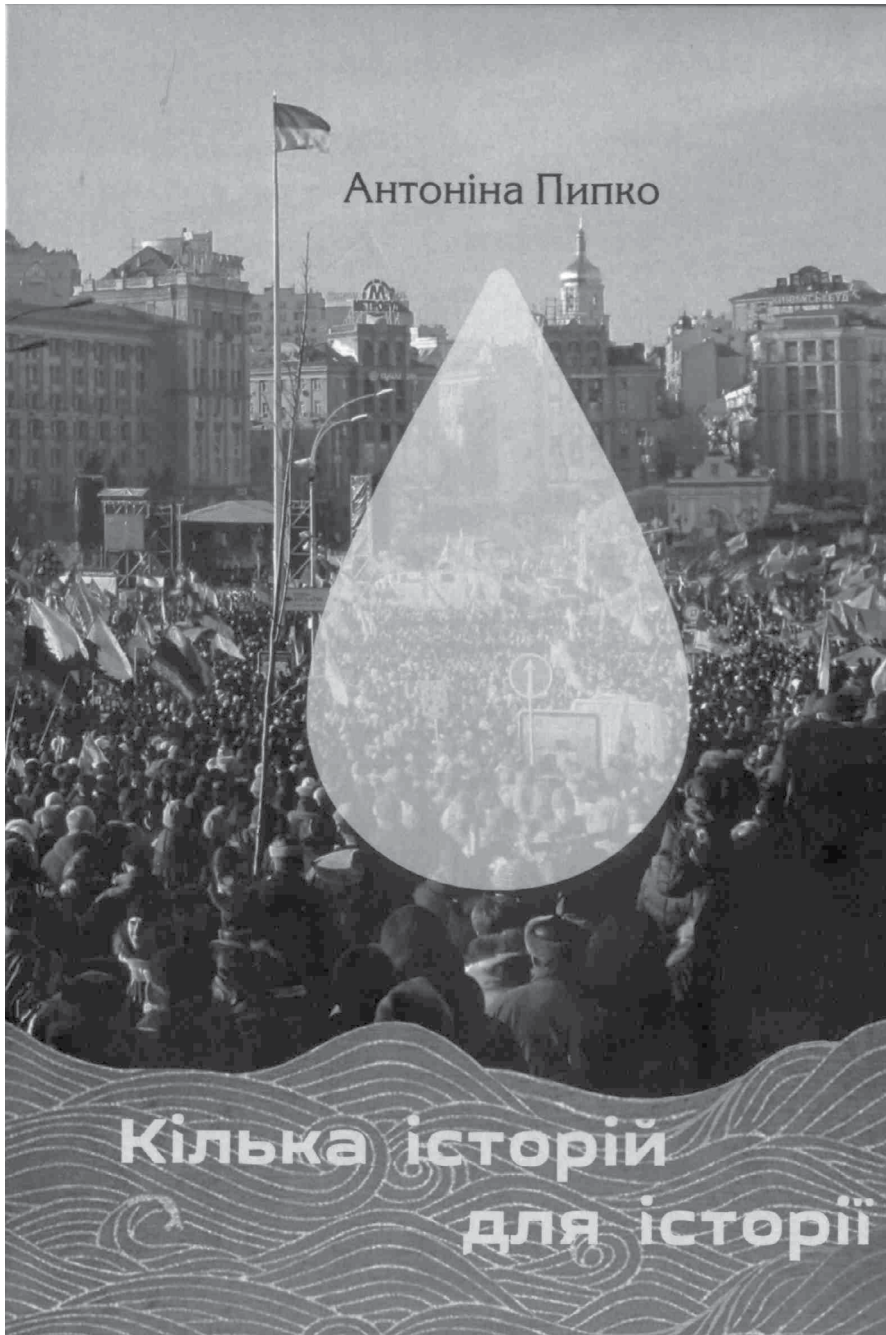
з українськими екіпажами.

Три тривожні дні і (особливо!) ночі в очікуванні штурму. На дощі і в спеку. Українці вистояли. Відстояли Честь і Гідність рідної України, яка в той страшний час небезпеки замовкла і причаїлась в очікуванні найгіршого... Дали своїй Батьківщині шанс на Свободу...

Тоді здавалось, що Демократія і Свобода на просторах неосяжної імперії зла перемогла і доісторичні народи, що звільнилися від її гніту 25 років тому. За кривавою розправою над вільнолюбивою і багатостраждальною Чечнею потягнулася війна проти вільної і демократичної Грузії у серпні 2008-го, із весни 2014-го триває неоголошена так звана «гібридна» війна проти незалежності і територіальної цілісності нашої держави.

Проте хода історії незворотня, і вже нікому не вдасться повернути ні український народ, ні інші вільні народи в імперське стійло. І волю до свободи й незалежності української нації не зламати! Запорукою тому – дві останні українські революції і героїзм та стійкість українських захисників на фронті Визвольної війни проти московського агресора нині на сході України.

Нова книга про Майдан Гідности 2013-2014

22 вересня 2016 року у Києві в Музеї книги і друкарства України відбулася презентація книги Антоніни Пипко «Кілька історій для історії» — Київ ТОВ МВП «Інтер-Сервіс», 2016. Серед запрошених і герої книги — ті, що вистояли Майдан — сотворили Революцію Гідности.

«Реальні люди. Реальні події. Зі сторінок книжки промовляє історія — віддалена й сьогоднішня. Промовляє словами і чином героїв, для яких найпосутнішими цінностями є правда, воля та гідність. А ще — любов до України». Особливістю нового твору про Майдан є і те, що Антоніна Пипко послуговується Харківським правописом.

«Центральна тема книжки — Майдан 2013 року та його учасники. Однак, загальна концепція виходить за рамки саме цього феномену. Я хотіла показати, що привело нас, українців, на Майдан і чому Революція Гідности стала можливою саме у нас, в Україні. Перший розділ книжки «У неволі» кількома штрихами, в чотирьох нарисах із власної родинної історії, показує, що наше минуле — це неволя, з якої дехто, на жаль, і досі не виборсався. Та попри тривале поневолення, дух волі і правди серед українців не зник, не розвіявся. Він, цей дух, і вивів найактивніших, найрішучіших на Майдан. А згодом розбудив і тих, хто дрімав. Саме Майдан, на мою думку, став тією незворотною точкою, коли «раби зростають до синів своєї України-матері» (за Стусом).» — сказала у своєму слові на презентації Антоніна Пипко.

Цей визначний феномен — Майдан — не зміг би відбутися, якби не героїзм кожного з тих, хто його творив. Саме синергія мікрокосмів сотень тисяч найкращих, найвідданіших синів України і витворила це унікальне явище. А ще, безумовно, Божя сила і Боже милосердя. Бо не міг Він бути остеронь, там, де сотні його синів горіли такою любов'ю, що готові були «душу віддати за друзів своїх».

Другий розділ книжки — про декількох таких героїв, полеглих і живих. Ми маємо знати їхні імена. Та, найголовніше — довести до справжньої перемоги ту справу, за яку стояв Майдан. Це — наш обов'язок — і перед тими, хто на небесах, і перед тими, хто щойно прийшов чи лише збирається прийти у цей наш чудовий український світ».

Теплі слова вдячності на адресу автора пролунали з уст Отця Сергія Сущенка, Ольги Ліщинської, Тараса Компаніченка, Ігоря Пошивайла та інших учасників презентації.

«Краплею в Океані» відчула себе Антоніна Пипко на Майдані, а вже пізніше переосмислила його найвеличніші моменти, найциріші емоції та найдраматичніші долі інших Краплин у вже ширшому контексті історичного шляху до Свободи. Ці «декілька історій», дбайливо записані і талановито викладені у понад 450-сторінковому фоліанті, стають важливим нарративним інструментом для створення майбутніх експозицій Музею Майдану. Історії реальних людей з перших вуст — сучасний засіб збереження і презентації живої пам'яті, активізації індивідуальної гідности та громадських ініціатив. Тож надхнення праця Антоніни — не лише про болісне минуле, а й про омріяне багатьма поколіннями українців майбутнє» — так оцінив значення книги Ігор Пошивайло, генеральний директор Музею Революції Гідности.

Про автора:

Антоніна ПИПКО народилася в м. Конотопі. Навчалася в Конотопській середній школі № 7. Закінчила Київський національний університет імені Тараса Шевченка, хімічний факультет. Від кінця 1980-х бере участь в організації та проведенні багатьох заходів, спрямованих на будівництво української України. Учасниця Майдану 2013 р. Більшу частину життя живе в Києві та любить його. Однак любов до цього давнього і завжди молодого та містично при-

важливого міста не заступає її любови до рідного Конотопу — міста козацької слави. Там — батьківська хата, рідні могили, тепло спогадів дитинства, джерело сил, творчих ідей, надхнення...

Пропонуємо увазі читачів інтерв'ю з отцем Сергієм Сущенком, учасником Майдану та згодом військовим капеляном добровольчого батальйону «Золоті ворота» на Донбасі, нині — священиком храму УПЦ КП у Конотопі.

Антоніна ПИПКО

Капелан

Хто живе під покровом Всевишнього, хто в тіні Всемогутнього мешкає, той скаже до Господа: Охороно моя та твердине моя, Боже мій, я надіюсь на Нього!

Псалом 90

— А ось і отець Сергій,— Віктор Зеленський радісно привітався з мічним усміхненим чоловіком в камуфляжі та берцях.— Знайомтесь,— звертається до мене.

Якби не Віктор, і не вгадала б у цьому енергійному воякові священика. Але з іншого боку, військовий капелан таки має бути вояком на вигляд. А може не лише на вигляд, а й за своєю суттю.

21 листопада 2015. Майдан Незалежності. Ми прийшли сюди згадати початок протесту, який змінив Україну і змінив нас. А я тут ще й для того, щоб записати враження конотопців — учасників Революції Гідности.

Домовляємося з отцем Сергієм про інтерв'ю. І ось наступного дня в одному з приміщень Київської духовної академії гомонимо про події дволітньої давности і про те, що ж привело отця Сергія на Майдан та поклікало на війну.

«Народився я в Конотопі, і фактично прожив тут все життя до війни,— починає свою розповідь отець Сергій.— На Майдан привело те що й усіх — загроза знищення України, української незалежності і України в цілому.

А все починалося з дитинства, гадаю, від бабусі Зої — маминої мамі. Бабуся народилася в родині селян-середняків. В 1920-х роках їхню родину розкуркулили. За тиждень діти поховали обох батьків, які померли з голоду. Залишилось семеро сиріт.

Старший брат одного разу сказав десь на вулиці: «Що це за влада, яка

призвела до смерти наших батьків, а нас семеро залишила сиротами? Як я тепер, як найстарший, вигодую шестеро моїх братів і сестер?». Наступної ночі, після того як він це сказав, його забрали, і ніхто його більше не бачив.

Найстарша сестра Станіслава почала шукати брата, добиватися правди. І вона теж пропала: де — ніхто й досі не знає.

Тоді моя бабуся, яка була найстаршою серед п'яти дітей, що лишились самі — а було їй на той момент 12 років, взяла документи старої сестри й пішла шукати бодай якусь працю, щоб прогодувати решту своїх братиків і сестричок.

Це відбувалося на Хмельниччині, де саме, не знаю. Відомо мені лише, що моя мама та її сестра народилися у Шепетівці.

Оце все вона мені розповідала,

коли я був ще школярем, і звісно, воно не співпадало з тим, про що писали в газетах та показували в телевізорі.

А ще, пригадую, в школі була вчителька української мови Людмила Іванівна. Я навчався у Конотопській школі № 3 — восьмиміріччі. Тоді я не усвідомлював, але тепер, згадуючи Людмилу Іванівну, розумію, якою патріоткою вона була, як щиро любила Україну й навчала цього своїх учнів. А це ж був кінець 1970-х, у 1981-му я закінчив восьмий клас.

Вдома ж не було ніяких патріотичних розмов. Лише те, що бабуся Зоя розповідала. А дід, до речі, був комуністом. Вони часом сварилися, і дід обзивав бабуся «бандерівкою».

Отець Сергій сміється. Тепер ми сприймаємо за честь, як когось назвуть «бандерівцем», а в ті часи це означало «погана людина, зрадник».

«Отож, в родині ніхто ніби не критикував тодішню владу, але в мене з дитинства в свідомості жила думка, що ця влада погана, що я не хочу так жити, що я хочу жити поза межами Советського Союзу. В Україні, саме в Україні, але за межами Советів. Оце, пригадую, з цим зростаю,— продовжує розповідь отець Сергій.— А в чотирнадцятилітньому віці я потрапив до лікарні. Поклали мене в палату з дорослими чоловіками, а ті мали добрий радіоприймач і слухали «Голос Америки». Я став прислухатися, чую: репресії, Сахаров, концлагері. Де це, в нас? Став цікавитися такими новинами. З того часу, бувало, якщо десь побачу радіоприймач, то все решта цілком втрачало для мене будь-який інтерес. Ще й друзів заохочував: «Послухайте що кажуть!»

Коли мені виповнилося 15–16, у мене вже виникли революційні настрої: я вже, пам'ятаю, висловлювався проти влади на рок-концертах. Тоді з'явилися такі гурти як «Воскресеніє», «Машина часу». Їхні пісні спонукали до роздумів, відкривали очі тим, хто хотів слухати і чути. Була така ситуація у квітні 1984 в Харкові — я тоді там працював. Ми з друзями пішли на концерт гурту «Воскресеніє». Після концерту дізналися, що одного із солістів — Алексея Романова — заарештували. Хоч офіційною причиною були нібито неlegalні концерти, та насправді він став незручним для влади своїми виступами й піснями.

Отож, дізнавшись, що Алексея Романова посадили, я виходжу на вулицю, збираю своїх хлопців, і ми починаємо скандувати: «Свободу Алексею Романову!». До нас стали приєднуватись нові протестувальники і скоро зібрався доволі численний гурт. Уявіть, це 1984 рік, мені 18 років. Не знаю, чому нас тоді не затримали. Гадаю, вони не знали, по-перше, що такий Алексей Романов. А по-друге, це співало з матчем «Металіст» — «Динамо» Київ, і вони, вочевидь, прийняли нас за футбольних фанів. Приїхала одна машина міліцейська, стала попереду нашої колони, друга — позаду, третя — збоку. Вони нас так супроводжували до тодішньої площі Радянської України, тепер це площа Конституції в Харкові. А там вся площа була оточена ОМОНіями. Далі нас не пустили, але й не ціпали. Просто дали розійтись.

Після цього я пішов у армію. Але революційний дух мене й там не покидав. Служив я в Естонії. Нас налаштовували проти естонців: мовляв, це фашисти. Я в це ніколи не вірив. Коли казали не спілкуватися з естонцями, я, навпаки, йшов і спілкувався. І з'ясував для себе, що все це брехня: ніякі вони не фашисти. Теж не знаю, як це зійшло мені з рук. Мабуть Бог мене беріг, бо я ніколи не приховував своїх поглядів, ніколи не ховався. Хочуть вони мати незалежність — треба їм дати незалежність. Якщо їх тримати силою в Союзі, це неправильно. Я думаю, що й Україні було б краще без Радянського Союзу. Оце таке коворив я в армії. І відразу пішов шукати Рух. В 1990 році я вже вступив до конотопського осередку Руху.

У тому ж 1990-му створив у Конотопі Спілку Української Молоді. Спочатку — Спілку Незалежної Української Молоді, бо тоді назва СУМ була заборонена. А 1991 року відновили назву. Ми проводили тоді багато політичних акцій, займалися відразу, а десь за тиждень, стали писати правду. Тут я й зрозумів, що час змін настав.

Коли повернувся з армії в 1986 році додому в Конотоп, відразу пішов шукати однодумців. Я працював у 11-му цеху КЕМЗ. Став ходити між комсомольцями й казати: ми молоді хлопці й дівчата, давайте щось робити. Наше майбутнє — перед нами, воно в наших руках.

Пригадую, 1988 рік. Перед демонстрацією сьомого листопада кажу цим комсомольцям: давайте зробимо свої гасла: «Україні — волю!», «Ганьба КПУ!». І пройдемося з цими

виховною роботою, зокрема, збирали національно-патріотичні табори в Жолдаках. Запрошували туди видатних людей, наприклад, нашого відомого історика і краєзнавця Івана Андрійовича Лисого. Діти радо брали участь в цих таборах, їм було цікаво. Направляли дітей також і до всеукраїнських патріотичних таборів. Вишукували для цього спонсорські кошти — діти відпочивали й виховувалися там безкоштовно.

На Різдво ходили колядувати: організували Вертеп, де кожен грав свою роль. Ходили й по селах: і в Жолдаки, і на Кролевеччину через

ли акції проти нього. Тут ми вже були не самі, об'єдналися з іншими політичними силами. Знову довелося голодувати.

Огріхін три місяці нас ігнорували. Нарешті йому зателефонували й запропонували три варіанти: або він виходить до людей і домовляється з ними, виконує їхні вимоги, і завтра немає наметів — це перший варіант. Другий варіант — подає сам у відставку, третій варіант — ми пускаємо в хід всі документи КРУ — й він сідає в тюрму. Огріхін вийшов до нас вперше за три місяці й спробував домовитися. Але домовитися не про виконання

Отець Сергій (Сущенко) на Майдані 21 лютого 2014 р.
Світлина французького фотографа Жерома Сессіні

гаслами. Жовто-блакитний прапор візьмемо, пронесемо. Хай вони свої червоні несуть. А ми несподівано виймемо наш жовто-блакитний і по проспекту Миру пройдемо з ним».

Активна позиція Сергія Сущенка привела до того, що його обрали комсоргом. Мусив погодитися: комсомольці пообіцяли підтримувати його у всіх революційних починаннях, отже не міг дати заднього ходу. Однак компартії, яка контролювала своє молодіжне крило — комсомол, новий комсорг не припав до вподоби. Зрештою Сергій подав заяву про вихід з комсомолу і перейшов на іншу роботу — в Станцію юних техніків. Там відразу його обрали головою профспілкового комітету.

«А далі події розвивалися так,— веде далі розповідь отець Сергій.— В лютому 1990 в міськвідділ освіти викликають всіх профторгів і кажуть, що з'явилася така організація — Народний Рух України за перебудову. Треба до неї ставитися дуже обережно і людям пояснити, що це щось націоналістичне, сумнівне. «О, нарежте силою в Союзі, це неправильно. Я думаю, що й Україні було б краще без Радянського Союзу. Оце таке коворив я в армії. І відразу пішов шукати Рух. В 1990 році я вже вступив до конотопського осередку Руху.

У тому ж 1990-му створив у Конотопі Спілку Української Молоді. Спочатку — Спілку Незалежної Української Молоді, бо тоді назва СУМ була заборонена. А 1991 року відновили назву. Ми проводили тоді багато політичних акцій, займалися

Сейм по льоду. В той час скрізь до нас ставилися з деякою осторогою. Єдине місце, де нас надзвичайно радо вітали, це село, яке тоді називалось Ленінське, у Кролевецькому районі. Тепер йому повернули історичну назву Спаське. Пам'ятаю, нам сказали в тому селі: «Ми вас уже 70 років чекаємо!». В кожну хату впускали, і за столи запрошували, і з собою коляду давали. Там зараз отець Ігор служить.

Саме Спілка Української Молоді в 1991-му започаткувала і успішно завершила акцію за зняття Іванова — першого секретаря міськкому партії, а потім голови міськвиконкому. Акція включала і мітинги, і пікетування міської ради, і голодування. Ми навіть змогли переконати й залучити на свій бік бюджетників, яких Іванов вивів на антимайдан. Боротьба за тих умов була непростотою, однак нам вдалося добитися виконання усіх наших вимог: відставки прокомуністичного Іванова та його заступника, зняття советського прапора з будинку міськради, а також ми були допущені до преси та телебачення».

«А після завершення Київського Майдану,— продовжує згадувати отець Сергій,— ми перенесли Майдан в Конотоп, боролися з тодішнім міським головою Огріхіним, який займався відеозйомкою. До того ж, я бачив, наскільки скромно, навіть бідно жив цей священик.

Закінчення в наступному числі

Йосип КРУК, вчитель, с. Михалин, Рівненщина

КУЛЬТУРА... КУЛЬТУРА

Закінчення. Початок у числі 6-7

Справді, щоб краще побачити і зрозуміти, то треба дивитись не згори, а знизу. 14 жовтня 1942 року в моєму Михалині було розстріляно 45 мирних жителів, а село повністю спалено. Такий собі геноцид у масштабах маленького населеного пункту. За те, що саме на михалинців упала підозра у вбивстві трьох німців. Сталось це на Медвежій. Зараз так зветься хутірець в декілька хат, що біля Балашівки. Так от: один медвежівець на прізвисько Підруба-на Шинеля одного з тих трьох німців (пораненого) потайки відвіз до Березного. Німці настільки були вдячні, що припинили палити ще й Балашівку. І з вдячності давали кожному балашівцю шматок мила і пачку солі. Над михалинцями ще й досі кепкують, кажучи, що той дешевий, бо за нього у війну німець давав кусок мила і пачку солі. Так діють глухі і ліниві провокатори нині. А тоді медведівці-партизани убили не тільки трьох(?) німців, але й підірвали тартак – велике деревообробне підприємство, що дісталось нам від господарювання на нашій землі поляків. Було намагання одного з підприємців, аби лісопилні рами заговорили в такт лісові, нікому не заважаючи ні рухом, ні галасом, ні шумом. То вже наша українська (не окупаційна) влада не дозволила тому святові культури, праці й пам'яті статись.

Минуле має вказувати, як іти в майбутнє.

Мені, учневі Михалинської восьмирічної школи, було і боляче і гордо (?) (по-справжньому гордим нині вважаю того, кого ніхто не має права безжарно карати), коли порівнював Михалин свій з чеським Підлице чи білоруською Хатинню. Ось що розповіла мені десь 1963 року Пестина Василівна Федас, одна з тих сорока п'яти розстріляних: «Загадали йти на село (в центр). Діти малі. Одного не понесе. Я тих старшеньких залишила на сусідів. З найменшенькою пішла. Поставили нас на коліна і почали стріляти у кожного. Я впала, а почула, що жива, як стало холоднішати. Вони вбили мою маленьку дитинку. Люди думали, що я з того світу повернулась». Звали ту дівчинку, що врятувала життя матері, Федас Марія Іванівна. Ось імена тих, хто був розстріляний.

1. Федас Олена Іванівна
2. Федас Степан Іванович
3. Федас Марта Ляхівна
4. Федас Ольга Іванівна
5. її чоловік Григорій
6. Федас Ольга Кирилівна
7. Федас Петро Андрійович (1930)
8. Федас Василь Іванович (1925)
9. Федас Олександр Ляхович (1928)
10. Пилипака Потап Варналович (голова сільради)
11. Хавтура Кіндрат Лук'янович

12. Хавтура Олена (жінка Кіндрата)
13. Хавтура Ганна Кіндратівна (дочка)
14. Хавтура Павло Кіндратович (черкнуло по нозі – загинув на фронті)
15. Десь трійко дітей убито. Імен не згадати.
- 16.
- 17.
- 18.
19. Усач Петро Данилович (1932)
20. Усач Андрій (батько)
21. Усач Семен Андрійович (син) (1905(3))
22. Усач (дочка) Семенівна
23. Усач Андрій Антонович (1920(21))

А імена решти людей хто згадає?... Держава, яка і голод застрасила згадувати, не хотіла, щоб пам'ятали, щоб знали й розуміли власну історію.

В Балашівці центральну вулицю нарекли Незалежності і базарюють в куряві на ній у неділю(?), що ні проїти, ні проїхати, а обабіч розвалля від будинку культури стирчить, та від колишньої школи – лиш недобра згадка, що тут колись люди жили, та виселені були. І в Михалині одна-

єдина вулиця, що по ній автобуси ходять, теж Незалежна, але з баюрами в центрі, якраз посеред базару, що до нас приїжджає в четвер. А поруч же – залишки колгоспних стаєнь, де на уцілілому підмурівку легко б міг уміститись критий ринок. Це ж так легко зробити своїми силами, якщо мати волю і бажання...

Зв'язок між духовним і негативною тяглістю явищ очевидний. Спочатку, не питаючи згоди, виселяють людей з обжитих місць, розміщують фермерські стайні в центрі села, а за тим позбавляють нас самоназви.

Скажімо, моє друге рідне село на сході України звалось до 1953 (!) року Веселим. Почасті хотілось вірити, що це саме про нас сказано: «А у селах у веселих і люди веселі». Направду вони і тонко дотепні, і музикально співучі. Коли ж веселян маломихайлівчанами назвали, село як обручем стиснуло. Мало того що поки вимовиш, та ще й негатив сховано у слові. Судить самі: є там за 20 кілометрів від нас на кордоні з Донецькою областю село Великомихайлівка (Діброва, ліс, посаджений ще козаками, зветься там Дібрівським). Хто стане заперечувати, що назва формує образ села? Як звався кол-

госп у Великомихайлівці? «Росія». А в Маломихайлівці? Правильно, «Україна»... Отак нас змалювали, обкрадаючи, обдурюючи, сп'янілих своїми «успіхами». Нині ми, хоч як дивно, нерідко робимо це самі, не задумуючись, догодаючи, підлабузнюючись...

У справі перейменувань усе ще діє та сама інерція мислення, бідність, безкультур'я й безграмотність. Загубленому народові гірше, ніж заблудлому, бо таки буде скоро один достойник, щоб вести... І з'явиться у народу віра в самого себе, в свою державу, що вона є вже навіки, що більше ніколи ми не дозволимо глумитись над собою спотвореними назвами міст, містечок і вулиць. Ще вчора ми мали місто Кіровоград (Кривоград доводилось казати). І назвали були те місто за особливую «любов» Кірова до нас, який казав, що їх (хахлів) треба вивокти стільки, щоб там не було тісно. І вибили, виморили, і вислали, що тепер не густо порядности наверху та ріденько самоповаги й просто дружньої поваги одне до одного внизу.

Ще одне місто обласного підпорядкування Дніпропетровськ. Його в народі називали просто Дніпро. Або Січеслав, як це місто славне 1918 року звалось. І наповнення тоді отрималось нове, бо є в цьому місті найкращий на всю Україну історичний музей імені Д. І. Яворницького, де Запорозька Січ представлена найповніше. (Нині вже офіційно стверджена назва Дніпро. – Ред.)

Місто Рівне теж зазнало знущань. Жили і живуть тут люди прості до мудрости, то й називали те місце, а потім місто Рівним. Михалинці легко захищали саме таку назву, жартуючи: «І в Рівному нерівно, а ти хочеш, щоб у тебе?» Назва ж вчорашня, совєтська – Ровно – взагалі абсурд, бо ні один населений пункт не відповідає на питання – як? Міста у всьому світі або хто?, або що?, або який?, або чий? Вони ж норавлили і Березне наше скалічить на незрозуміле Березно.

Власні й географічні назви (топоніми) у державних(!) народів не перекладаються, а передаються по-важно й максимально наближено до оригіналу.

Неволя і бездержавне існування нівелювали нагальне життя. Вживлювали мислення на рівні живота: «Яка різниця? Ліш би человек був хорош!» Вибачайте, але як нема різниці, то лезьте через вікна. Ми ж ходитимемо через двері. У Європу. Пішки. З повагою. З шанобливим звертанням і привітанням.

Ой чи є, чи нема Пан господар дома?! Так ми вміли й хотіли величати одне одного. І в будень. І в свято. Користуючись сьомим кличним відмінком і цілим розмаїттям звертань: брате, товаришу, тату, татку, татусю, (це древнє наше слово оживає по-

нашому в санскриті. Для порівняння французьке слово рара» прийшло до російської лише в кінці 18 сторіччя і означає для українця папку для паперів і дитячу назву хліба). Мамо (смію стверджувати, що найпершим словом, яке вимовила дитина, було слово «мама»). Спочатку найгогошніше слово, що сповістило про народження дитяти: «А». Устоньки, вправляючись в їжі, попросили спочатку «АМ», а тоді найперше, найлагідніше речення: «МАМА-АМ»... Матусю, мамулью, матінко рідна; бабусю, дідусю, дядьку, дядино, куме, кумо, свату, земляче, козаچه, хлопче, парубче, юначе і множинні – панове, братове... А користуюсь часто або зовсім без звертання, або Миколо Петровичу, Петре Олексійовичу... Хіба не ліпше пане Миколо, пане Петре?

Ми й вітатись розучились по-своєму: глибоко, багато і щиросердно. На привітання повертаємо не стільки ж, не півстільки, не чвертьстільки, а більше, ніж стільки: «Доброго дня, ранку, вечора!» – кажемо, а отримуємо не «Зсь», або «Доброго!», а відповідаємо «Доброго вам здоров'ячка!» або «Дай Боже!» Ось чому нас колись так і величали у світі, Дайбожичами називаючи. Власне, повторимо за Г. Сковородою «Матерія – тлін, а дух животворить». Люди-на духовна, і починається лише тоді, коли вона, маючи, не думає ні про їжу, ні про одіж, але душу змушує завжди трудитись. Душа ж матеріялізується у мові насамперед. Хто байдужий до мови своєї, той бездушністю заражує все, до чого доторкається.

Велич народу, а відтак і нації вимірюється якраз її спроможністю народити дітей, відповідних часів. Лишень потрібен приклад старших. Треба шукати сліди поворотимства і розвивати його, бо рівень суспільної свідомости катастрофічно падає. Ревність до віри святої, Вітчизни рідної, товариша, роду, народу, нації, задля яких жертвувалося й життям.

Треба виховувати характер, бо без характеру нація – прикре молоко. Козаки були характерниками. Вміли ловити кулі, то їх і шаблі не брали. То іменами наших козаків і слід називати себе, свої міста, села, вулиці...

Треба виганяти з себе хохля – цього національно-знівченого, скаліченого психічно і духовно пристосованця.

Бо нерідко поведимось так, наче збираємось кудись їхати... Хто ж, крім нас, має берегти дім і простір буття – природне довкілля?

Натомість ми свій домашній потріб веземо до лісу, викидаємо в зав'язаних мішках обабіч доріг, річок, річечок, перетворюючи тим самим матінку-природу на гігантську гекатомбу, таку собі прірву в сто біків... Запитуйте: – Куди везете?

– В корчі...
– А ви ті корчі садили?! То ж Божий сад, райський...

Не дивно, що ми так часто нині почуваємо себе загубленими... Наче не в себе вдома. Наче ми самі собі чужі.

Все довкола – небо й земля, стан світу й людини, виклики, які постали перед Україною, – підказує нам, будить тривогу: треба повертатись до заповідей предків, до споконвічних духовних засад культури і до найвищої істини віри, волі, «добра святого».

**Президентові України Петру Порошенку
Голові Верховної Ради України Андрію Парубію
Прем'єр-міністрів Володимиру Гройсману**

ЗАЯВА Всеукраїнського Товариства політичних в'язнів і репресованих на захист інформаційного простору України

Інформаційний простір держави є засобом формування політичної орієнтації, поведінки та патріотизму населення і є чинником єдності та національної безпеки. Однак сьогодні інформаційний простір України не є національним і українським, в ньому сильно переважають чужі українській національній ідеї мова та ідеологія. Огульне роздержавлення ЗМІ призвело до значної втрати державою важелів інформаційного забезпечення населення країни. Лише незначну частку каналів ЗМІ контролює держава, решту захопили олігархічні клани та окремі власники, і деякі з них формують світогляд та політичну поведінку населення в руслі, що суперечить історичній правді та інтересам української держави і народу. Більшість газет, журналів, радіо і телебачення працюють в російськомовному режимі, потужно закріплюючи русифікаторську політику московсько-російського імперіалізму та його нинішнього агресивного «рускава міра». Таке становище в інформаційному полі України неприпустиме, воно загрожує безпеці держави і народу.

Керівництвом ТРК і роздавачами частот прийнята шкідлива для українського народу й держави концепція дискретності інформаційного поля України, розпорощення на окремі частоти окремих районів та містечок. Знищується єдина система інформаційної забезпечення і створюється проміжна система інформацій та зв'язків.[...]

Для українця побачити українські телеканали, почути українське державне радіо – першу і другу програми та канал «Культура» – стало проблемою, тому що великі території України опинилися без українського радіо- і телепокриття. FM-частот позбавлені всі прикордонні з Росією східні, а також південні області України, цілеспрямовано нищиться мережа проводового радіо.

У 2011 році інформаційному простору України було завдано великого удару – прихвизацією оточенням Януковича системи Державного телефонного зв'язу «Укртелеком» зі штучно приліпленим до нього державним проводовим радіо, яке здавна забезпечувало інформацією і оповіщенням населення на випадок військової загрози чи надзвичайних ситуацій. «Укртелеком» і проводове радіо повинні бути повернуті у власність і під контроль держави. [...] Ми

маємо не просити-умовляти олігархів поступитися ефірним часом на користь україномовного продукту, а волею держави і народу зобов'язати їх рахуватися з тим, що згідно з переписом 2001 р. 85% населення визнали себе українцями і з них понад 78% назвали своєю рідною мовою українську. Маємо зобов'язати їх працювати на інтереси української держави, а не «рускава міра», який вони хочоче нав'язують українцям. Вони бойкотують законодавчі вимоги збільшення частки україномовного контенту або ж симулюють їх виконання: на телевізійні канали виставляються начебто нові українські фільми, але перегляньте їх і ви переконаєтесь, що там або зовсім не звучить українська мова, або тільки в устах негативних персонажів.

Ми вважаємо, що необхідно терміново навести лад і встановити жорсткий державний і громадський контроль за діяльністю усіх ланок системи інформаційного простору, зокрема за розподілами частот. Необхідно надати центральним теле- і радіо каналам частот, необхідних для покриття всієї території України. Росією проти України ведеться інтенсивна гібридна війна – військова, інформаційна, ідеологічна, торговельно-економічна, енергетична. Інформація – це ефективна п'лка влади, це потужна зброя і механізм впливу на політичні настрої і поведінку людей. Отож, всі інформаційні ресурси влада зобов'язана спрямовувати на досягнення нашої перемоги. [...]

Ми вітаємо започатковані Революцією Гідності зміни, зокрема введення Міністерства інформації, появу молодих патріотичних журналістів. Але то є лише невеликою частиною роботи, яку ще слід здійснити, аби висвітлити авгієві стайні теперішнього українського медіа-простору ... та переорієнтувати цю життєво важливу сферу на інтереси держави і народу.

Описане вище становище, у якому опинився наш інформаційний простір, Всеукраїнське товариство політв'язнів і репресованих вважає небезпечним і вимагає від Президента, Уряду й Верховної Ради України:

1. Припинити роздержавлення ЗМІ і повернути у власність держави і народу украдений-прихвизизований «Укртелеком» і штучно приєднане до нього проводове радіо.
2. Вжити необхідних організаційних, правових і матеріально-

технічних заходів для повернення у власність та під контроль держави, відновлення і розгортання роботи проводового радіо, за допомогою якого органи влади повинні мати змогу прямого зв'язку з народом, приходити в кожний дім українця, нести йому українську правду, забезпечувати оповіщенням на випадок військової, пожежної, екологічної та інших загроз.

3. Надати в першочерговому порядку загальноукраїнським державним теле- радіоканалам частоти, необхідні для забезпечення повного покриття ними всієї території України, в тому числі FM-частотами. В першу чергу необхідно здійснити це для всіх прикордонних з Росією та південних областей, особливо – для зони АТО.

4. Як першочергову державну потребу забезпечити державні, центральні та обласні ТРК оптимальним бюджетним фінансуванням. [...]

5. Для забезпечення громадянам свободи слова та практичної можливості проведення в медіа України систематичної інформаційно-просвітницької роботи по формуванню державницької патріотичної позиції населення та військово-патріотичного виховання молоді не менше 1/3 трансляційного часу всіх приватних і державних ТРК надавати для виступів українських патріотично-громадських організацій, творчих спілок, видатних діячів національної ідеї, державности та культури. Забезпечити патріотичними силами України доступ до інформаційного простору України, до всіх ЗМІ, приватних і державних.

6. Зобов'язати всі засоби масової інформації на території України, як приватні так і державні, центральні та регіональні, вести не менш 85% свого трансляційного часу та друкованих площ державною українською мовою, відповідно до відсоткового складу титульної нації українців; орієнтувати їх на обов'язкове ведення трансляційних передач та публікацій в дусі українського патріотизму.

Прийнято на XII З'їзді (зборі) Всеукраїнського Товариства політичних в'язнів і репресованих, м. Київ, 20 серпня 2016 р.

**Голова Всеукраїнського Товариства політичних в'язнів і репресованих
Орина СОКУЛЬСЬКА**
Подіємо скорочено

У новозбудованому храмі Святої Софії-Премудрости Божої УКУ триває 40-денна неперервна молитва

У новозбудованому храмі Святої Софії – Премудрости Божої, що на території Українського католицького університету, триває неперервна молитва. Молитовне чужання розпочалося в день освячення храму – 11 вересня та триватиме до свята Покрови Пресвятої Богородиці. 40-денний молитовний ланцюжок плетуть цілою спільнотою – студенти, викладачі, працівники, гості Університету.

«Цей молитовний досвід повинен не лише наповнити і зігріти нашу нову святиню, не лише згуртувати нашу спільноту навколо того, що справді важливе, а й допомогти краще зрозуміти, до чого кличе нас Господь у нашому служінні тим, хто у потребі, і приготуватися до нового етапу цього служіння. Нехай Господь відкриє двері нашого милосердя і дасть нам силу ділами милосердя будувати Боже Царство і потверджувати Богом дану гідність кожної людини, незалежно від її статків чи соціального статусу!», – говорить ректор УКУ о. д-р Богдан Прах.

За словами о. Юрія Саквука, керівника духовно-пасторального відділу УКУ, 40-денна неперервна молитва – чудова можливість подякувати Богові за всі Його дари, попросити Його про благословення для добрих

починань і в тиші храму послухати Його слово, дбайливо звернене особисто до кожного. Таке молитовне чужання наповнене співом псалмів, Ісусовою молитвою, вервицею, акафістом або ж читанням Євангелії чи творів св. Отців.

Український католицький університет заохочує до розбудови та плетіння церкви Святої Софії – Премудрости Божої. Кожен бажаючий може долучити свій важливий внесок – час, присвячений молитві у храмі.

Церква Святої Софії – Премудрости Божої є особливою святинєю для України. Вона об'єднує одразу три храми: крипту Гробу Господнього, нижній храм святого Климента Папи Римського та головний храм Святої Софії – Премудрости Божої з душпастирським центром. Архітектура церкви являє собою основні моменти історії спасіння і кличе до паломництва через Таїнства – до радісної місії у світі. Пандуси між храмами запрошують духовних прочан до літургійної процесії «від слави до слави». Тому що рух, спільна проща, солідарність – це реальні альтернативи застою та індивідуалістичному відчуженню людини.

Влас. інформ.

Дорогі читачі і друзі «Нашої віри»!

Щиро дякуємо Вам за співтворчу увагу та підтримку газети благодійними внесками, які уможливають вихід кожного числа видання у світ. Сподіваємося, що надалі «Наша віра» знайде більше прихильників-добродіїв і буде виходити щомісяця, без запізнь.

Маємо також повідомити, що останнім часом – про це пишуть нам читачі – трапляються випадки, коли пошта відсилає листи назад (і навіть грошові перекази) – через не за відповідними правилами написану адресу або невірно написане прізвище одержувача.

Щоб надалі уникнути прикрих перепон у спілкуванні читачів і редакції часопису, просимо Вас писати нашу адресу за встановленим «Укрпоштою» та Головноштамтом стандартом.

Отже, спочатку пишете: «Редакція газети «Наша віра», далі – прізвище й ім'я одержувача. Затим вказуєте: а/с 283, Головна пошта, м.Київ, 01001, Україна – Ukraine.

Будемо вдячні за розуміння.

Редакція

ЖУРНАЛ «ЗОНА»

(Всеукраїнського товариства політв'язнів та репресованих) – мало помітне в потоці маскультури, проте надзвичайно цінне для нашого складного часу видання.

Часопис не лише повертає із забуття маловідомі факти й документи автентичного українського опору різних періодів, але й є, так би мовити, дослідником самого нерву та витоків – на жаль – ще не подоланого – варіанту комуністично-імперського тоталітаризму на українських теренах.

Число 29 (2016 р.) починається переднім словом Олексі Різніківа – головного редактора журналу. По-

відомляється про обрання нового голови ВТТБВІР, яким стала відома громадська діячка Орина Сокульська. Різноманітні матеріали відкривають картину тягlosti української боротьби за свободу та незалежність – від початку минулого століття до Майдану, жертвності Небесної Сотні й відпору російській імперіалістичній терористичній агресії на Сході України.

Привертає увагу, зокрема, стаття Володимира Козирського та Василя Шендровського «Українські вчені під гнітом більшовізму» та матеріали, присвячені пам'яті Євгена Сверстюка.

Ю.В.

Помер архієпископ Перемиський і Новосанчівський АДАМ (Дубець) – символ українців у Польщі

24 липня 2016 р., після довготривалої важкої хвороби, у віці 90 років помер Його Високопреосвященство архієпископ Перемиський і Санчівський Польської Автокефальної Православної Церкви Адам (Дубець).

Владика Адам народився в лемківському селі Флоринка у 1926 році. Він пройшов тернистий життєвий шлях, зазнавши усіх злигоднів воєнного часу, переживши наслідки акції «Вісла», трагічне вигнання українського населення у 1947 р. з рідних територій. Служіння Богові у житті архієпископа Адама стало відданим служінням Православній Церкві і своєму народові.

Завдяки зусиллям владики Адама відроджено Перемисько-Санчівську єпархію. Архієпископ Адам відбудовував і вдихав життя у лемківські церкви. Завдяки його старанням в єпархії було побудовано багато православних храмів.

Великим досягненням Його Високопреосвященства архієпископа

Адама було відновлення видання Православного календаря українською мовою.

Під керівництвом архієпископа Адама у всіх парафіях єпархії у 1988 р. урочисто відзначався великий ювілей 1000-ліття Хрещення Київської Руси та 2000 років від Різдва Господа нашого Ісуса Христа.

Поховали архієпископа Адама у Саноку.

Його Високопреосвященство архієпископ Адам співпрацював з «Нашою вірою», з великою пошаною ставився до п.Євгена Сверстюка, регулярно надсилав свій багатий і змістовний річний український православний календар, окремі матеріали з якого ми друкували в нашому часописі, зокрема з історії українського іконопису, сакральної архітектури.

Царство Небесне і Вічна пам'ять високогідному українському подвижникові віри.

Редакція

ПОДЯКА ДОБРОЧИНЦЯМ

Від редакції та усіх читачів газети «Наша віра» складаємо щиру подяку благодійникам, котрі своїми внесками посприяли випуску цього числа: отцю Василю Пишному і парафіянам церкви Святої Покрови с. Рубанівське на Січеславщині, Наталії і Георгію Рогожиним, Раїсі Гусленко, родині Людкевичів, Борису Триоку, Надії Дейчаківській, Галині Свічковській, Валентині Лимонченко, Марті Переймі, Тамарі Криворот, п. Людмилі і п. Ларисі із Церкви Святого Духа, п. Оксані, читачці з Києва.

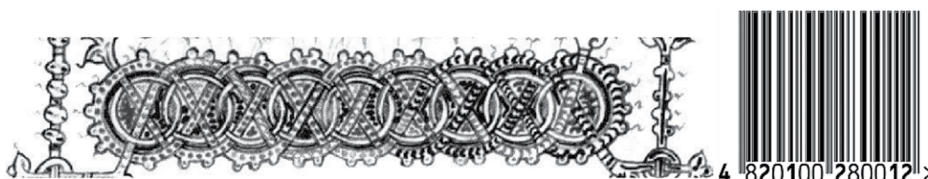
Передплатуйте газету

У кожному поштовому відділенні можна передплатити газету «Наша віра», індекс 61671.

Газета містить актуальні матеріали з релігії та історії, богословські, філософські, літературознавчі та публіцистичні статті. В кожному числі є сторінка для дітей та юнацтва.

Передплатіть газету собі та подаруйте передплату друзям.

Засновник і видавець – колектив Редакції газети

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР Раїса ЛИША

ДИРЕКТОР Орина СОКУЛЬСЬКА

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ: Раїса ЛИША, Олександр ТКАЧУК, Олександр ШЕВЧЕНКО, Василь ОВСІЄНКО, о. Іван РИБАРУК, Олександр СУГОНЯКО, Тарас ЧОРНОКОЖА.

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР-ОРГАНІЗАТОР: Ольга КАВУН
Комп'ютерна робота: Майя БУЛАХ

Зайти: вул. Межигірська, 21, 04071

Для листів: Редакція газети «Наша віра», прізвище й ім'я одержувача, а/с 283, Головна пошта, м.Київ, 01001, Україна – Ukraine.
E-mail: nashavira@ukr.net; http://www.nashavira.ukrlife.org

Телефон-факс: 425-68-06

Наш розрахунковий рахунок: 26002300175421, МФО 322669 в ОЩАДБАНКУ
Ідентиф. код №22893760

Підписано до друку 17 жовтня 2016 р.